

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZÍSKÁNÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ

Autor práce: Hana Suková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D,

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi Ph.D, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce a pí. Mgr. Kateřině Uhrové za poskytnutí informací z databáze Ministerstva vnitra České republiky – odboru matrik a státního občanství.

ABSTRAKT

SUKOVÁ, H. *Získání státního občanství : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2017. 80 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.,.

Klíčová slova: státní občanství, historie státního občanství, nabytí a pozbytí státního občanství, občanský průkaz, cestovní pas, žadatel, žádost

Práce pojednává o získání státního občanství České republiky a je rozdělena do sedmi kapitol. V prvních pěti kapitolách nalezneme obecnou část o státním občanství, tzn., pojem a principy státního občanství České republiky. Historie občanství od roku 1918 – 1993. Upřesňuje jednotlivé způsoby nabytí a pozbytí státního občanství, podmínky za jakých lze občanství nabýt a pozbyt. Cílem práce je správní řízení o udělení státního občanství, charakterizovat žadatele, žádost a opravné prostředky. V této části práce najdeme i statistické údaje o udělení státního občanství. Pozornost bude také věnována, prokázání státního občanství České republiky tzn., občanským průkazům a cestovním doklady. Práci doplní soudní judikatura.

ABSTRACT

SUKOVÁ, H. *Obtaining citizenship : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 80 p. Supervisor : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.,

Key words: citizenship, history of citizenship, acquisition and loss of citizenship, identity card, passport, applicant, request

This bachelor thesis deals with obtaining the citizenship of the Czech Republic and is divided into seven chapters. In the first five chapters, we can find the general part of the citizenship, for example the concept and principles of citizenship of the Czech Republic. History of citizenship since 1918 through 1993. It specifies the particular methods of obtaining and losing the citizenship, the conditions under which citizenship can be obtained and lost. The goal of this document is the administrative procedure for the grant of citizenship, to characterize the applicant's request and remedies. In this part we find statistical information on the grant of citizenship. Attention will also be given to proving citizenship of the Czech Republic, such as identity cards and passports. The thesis will be complemented by the judicial case law.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíle a metodika	10
2 Obecná charakteristika státního občanství	12
2.1 Pojem státního občanství.....	12
2.2 Státní občanství jako právní vztah nebo právní status	14
2.3 Státní občanství jako subjektivní veřejné právo	15
2.4 Principy právní úpravy státního občanství České republiky	15
2.4.1 Princip nepřipustnosti apatristu.....	15
2.4.2 Princip vyloučení bipolitismu	15
2.4.3 Princip zabezpečení jednotného státního občanství rodičů a dětí	16
2.4.4 Princip individuálního nabývání a pozbývání státního občanství.....	16
2.4.5 Princip rovnosti občanů bez ohledu na způsob nabytí státního občanství	16
2.5 Osoby s dvojitým státním občanstvím (bipolitě).....	16
2.6 Osoby bez státního občanství (bezdomovci).....	17
2.7 Vznik dvojího občanství.....	17
2.7.1 Nelegální dvojí občanství.....	18
3 Vznik státního občanství	20
3.1 Prameny právní úpravy státního občanství	20
3.2 Vznik Československého státního občanství roku 1918 – 1949	21
3.3 Vznik Československého státního občanství roku 1949 – 1968	23
3.4 Vznik československého státního občanství roku 1969 – 1992	24
3.5 Vznik českého státního občanství 1. 1. 1993	25
4 Nabytí státního občanství České republiky.....	26
4.1 Narozením (filiací)	27
4.2 Určení otcovství	28
4.3 Osvojením (adopcí)	29
4.4 Nalezením na území České republiky	30

4.5	Prohlášením	31
4.5.1	Prohlášení podle § 31	31
4.5.2	Prohlášení podle § 32	32
4.5.3	Prohlášením podle § 33	33
4.5.4	Prohlášení podle § 34	33
4.5.5	Prohlášením podle § 35	33
4.5.6	Prohlášení podle § 36	34
4.6	Nabývání státního občanství České republiky v souvislosti se svěřením do náhradní péče	35
4.7	Udělením (naturalizací) – na žádost	35
5	Pozbývání státního občanství České republiky	37
5.1	Prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky	38
5.2	Nabytí cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle	40
6	Správní řízení o udělení státního občanství České republiky	42
6.1	Žadatel	42
6.1.1	Podmínky pro udělení občanství:	42
6.1.2	Dokumenty předkládané žadatelem ke krajskému úřadu:	44
6.1.3	Možné prominutí zákonných podmínek pro udělení českého státního občanství:	45
6.2	Žádost	47
6.3	Pohovor	47
6.4	Správní řízení	47
6.4.1	Neudělení státního občanství České republiky	51
6.4.2	Udělení státního občanství České republiky	54
6.4.3	Státoobčanský slib	55
6.5	Statistické údaje o udělení státního občanství	55
6.6	Opravné prostředky	57
6.6.1	Rozklad	57

6.6.2	Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu.....	58
6.6.3	Kasační stížnost.....	59
7	Prokázání státního občanství České republiky.....	61
7.1	Občanský průkaz	61
7.1.1	Údaje zapisované do občanského průkazu.....	62
7.2	Cestovní doklad	63
7.3	Osvědčení a potvrzení o státním občanství - zjišťování státního občanství....	64
	Závěr	66
	Seznam použitých zdrojů	68
	Seznam tabulek	72
	Přílohy.....	73
	Dotazník k žádosti o udělení státního občanství	73
	Listina o udělení státního občanství České republiky.....	76
	Doklad o pozbytí státního občanství České republiky.....	77
	Osvědčení o státním občanství České republiky.....	78
	Občanský průkaz.....	79
	Cestovní pas	80

Úvod

Státní občanství je ucelený právní vztah, který vzniká mezi občanem a státem. Provází lidi „občany“ celý život a je nezbytně důležitý. Vzniká okamžikem narození, přičemž žádný člověk si nevybere, zda se narodí jako občan státu, kterému automaticky připadají určité povinnosti a práva (právo na vzdělání) nebo jako osoba, která státní občanství nenabude. Je to jeden z hlavních znaků států, což si můžeme uvědomit při vyplňování každého úředního dokumentu, kde vyplňujeme státní příslušnost nebo na některých dokladech, který jsou pro všechny občany důležité např. (občanský průkaz, rodný list). Ke státnímu občanství se pojí i pojem státní občané, což se pojí ke znakům dnešního moderního státu (tzv. státní příslušnost).

Státní občanství procházelo dlouhým vývojem a stále se vyvíjí – každým rokem můžeme čekat změny jak v nabývání občanství, tak i v jeho pozbývání. V dřívější době bylo důležitější poddanství, ovšem to se brzo změnilo a díky zásadě „ius sanquinis“ se místo poddanství zavádí občanství. V České republice se změnily zásadně podmínky pro státní občanství v roce 1993 po rozpadu Česko – Slovenské federativní republiky, kdy pro celou republiku vznikl zákon o nabývání a pozbývání státního občanství – neboli dnešní zákon 186/2013 Sb. Tento zákon vynikl za velice krátkou dobu.

V České republice žije mnoho lidí s jiným státním občanstvím než s českým jednak, protože se sem většina stěhuje za prací, vzděláním, ale jsou i tací, kteří se stěhují kvůli nespokojenosti ve své zemi z důvodu malé vyspělosti. Tito občané by chtěli mít stejná práva a povinnosti jako mají občané ČR, ale jejich jiná státní příslušnost jim to neumožňuje.

Státní občanství má i své problémy, jakož je jeho nabývání, ale zároveň i pozbývání. Pozbytí občanství je méně řešeno, jelikož se občan může dobrovolně vzdát svého občanství a to tzv. „prohlášením“. Nebo občan příslušného státu přijde o občanství, tím že výslovně projeví vůli o nabytí jiného občanství.

Většina cizinců na území České republiky, kteří tu již žijí, delší dobu si podávají žádost o udělení státního občanství ČR, aby mohli mít stejná práva, povinnosti a postavení ve společnosti jako má občan našeho státu. Pokud se žadateli podaří získat občanství ČR, dostává ochranu a bezpečnost v našem státu, dále pak stát pomáhá s ochranou majetku, zdraví i životního prostředí.

1 Cíle a metodika

Jak již bylo řečeno v úvodu státní občanství je důležitým znakem státu a prvenství, který každý občan nosí a prokazuje národní hrdost. Samozřejmě že státní občanství má i svoji problematiku s nabýváním občanstvím – udělením.

Bakalářská práce se rozděluje do sedmi kapitol, ve kterých bude uvedeno vše kolem státního občanství.

Kapitola s názvem cíle a metodika nám prezentuje, celou bakalářskou práci tzn. jaký cíl má tato práce, kolik kapitol zde nalezneme a především jaké metody budou v jednotlivých kapitolách použity.

Navazovat bude kapitola s definicí státního občanství a dalšími pojmy, které s ním úzce souvisí, tzn. co si představit pod vícečetném občanstvím nebo naopak co je osoba bez státního občanství (apatridé) například bezdomovec – jak se může člověku stát, že se ocitne bez příslušného státního občanství. V celé této kapitole bude prováděna analýza literárních zdrojů.

V další kapitole se podíváme do historie občanství za pomoci komparace diachronní. Vznik a vývoj občanství od samého počátku kdy a kde vzniklo, od jakého slova se odvíjí. Rozebíráme vývoj od roku 1918 až do roku 1993.

Čtvrtá kapitola s názvem, nabytí státního občanství prezentuje všechny způsoby nabytí státního občanství – zde budou vyjmenovány jednotlivé způsoby nabytí občanství a podmínky nebo okolnosti, které se musí splnit, aby nám byl daný způsob nabytí uznán a mi mohli být občanem příslušného státu. V čemž, nám pomůže soudní judikatura – zákon 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

Po nabýváním státního občanství se podíváme i na jeho pozbytí. Co musí občan „člověk“ udělat proto, aby o dané občanství přišel a nabytí jiné

V předposlední kapitole se zaměříme na správní řízení týkajícího se udělení státního občanství – a to buď pozitivně, nebo negativně. Jestliže, se správní řízení vyhodnotí záporně, jaké opravné prostředky může žadatel podat. Specifikujeme pojem žadatel, správní řízení a jeho průběh, již zmiňované opravné prostředky v důsledku záporného rozhodnutí. V celé kapitole budeme pracovat se soudní judikaturou, a procesní normou - zákonem 500/2004 Sb., správní řád.

Závěrem se podíváme, na prokázání státního občanství tzn. jakými doklady občan prokazuje své státní občanství – občanský průkaz, cestovní pas atd., na základě soudní judikatury zákona 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a 328/1999 Sb., o občanských průkazech.

Jako příloha bude prezentována žádost o udělení státního občanství, listina o udělení státního občanství, osvědčení o státním občanství, pozbytí státního občanství. Dále pak doklady, kterými se osoba příslušného státu prokazuje např. občanský průkaz, cestovní pas.

Cílem bakalářské práce je provést analýzu právní úpravy státního občanství a objasnit jednotlivé způsoby nabytí a pozbytí státního občanství. Hlavním cílem práce, je správné řízení o udělení (získání) státního občanství ČR, všechny podmínky, které musí splnit občan jiného státního občanství, pokud si zažádá o udělení českého občanství. Dalším vedlejším cílem práce, bude upozornit na zákonem stanovené doklady, kterými se státní občanství prokazuje.

2 Obecná charakteristika státního občanství

Státní občanství považujeme jako národní hrdost každého státu a bereme ho jako nejdůležitější znak každého státu. V každém státu je státní občan, kterému vznikají jak vůči občanství tak i státu určitá práva a povinnosti. Tomuto vztahu mezi státem a občanem říkáme občanství.

2.1 Pojem státního občanství

Občanství postupně v 19. století nahrazuje pojem poddanství, který přímo vyjadřoval podřízenost poddaného osobě panovníka. Naopak, pojem občan mel vyjádřit aktivní stránku vztahu jedince a státu, možnost jedince podílet se aktivně na správě veřejných záležitostí.¹ S pojmem občan byl rovněž spjat pojem určitých práv tzv. práv občanských.²

Pojem státního občanství České republiky není v našem právním řádu vymezen. Ovšem státní občanství můžeme vyjádřit jako trvalý, místně neomezený právní vztah občana (fyzické osoby) ČR a státu, který vzniká z vůle státu, je proti vůli fyzické osoby nezrušitelný, předpoklad vzniku určitých vzájemných práv a povinností jeho subjektů z hlediska vnitrostátního práva ČR a zakládá zvláštní právní vztahy mezi ČR a jinými státy. Obsahem státního občanství jsou oprávnění a povinnosti subjektů tohoto vztahu, tj., státu a jednotlivého občana.³ V souvislosti se státním občanstvím Ústava ČR zejména stanoví, že nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství.⁴

Právo státního občanství zahrnuje soubor právních norem, které obsahují právní definici občana (nikoliv občanství), principy na nichž je založeno nabývání a pozbývání státního občanství, vymezení konkrétních způsobů nabývání a pozbývání státního občanství, státoobčanského řízení a osvědčování státního občanství.⁵

Problematika státního občanství patří k základním otázkám státovědy a ústavního (státního) práva. Nemůže pojmově existovat stát, který by neměl své občany. Okruh státních občanů tak vymezuje okruh fyzických osob, které jsou bezprostředně s tímto státem spjaty právně vymezenou příslušností k němu, obdobně jako hranice vymezují teritoriální svrchovanosti ve vztazích mezi státy. Státní občanství má rozměr nejen

¹ FILIP, J., SVATOŇ, J., ZIMEK, J. *Základy státovědy*. Brno, 1994, s. 117.

² FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 15.

³ PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda. Obecná státověda*. Praha, 2014, s. 62.

⁴ SKULOVÁ, S. a kolektiv. *Správní právo. Zvláštní část*. Brno 2011, s. 54.

⁵ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 17.

vnitrostátní, nýbrž i mezinárodněprávní. Z hlediska jeho právního zakotvení lze přesněji říci, že patří do práva veřejného a v jeho rámci zejména:⁶

- a) **do práva ústavního** (základy vztahu jedince a státu, předpoklad výkonu funkcí, svrchovanost státu a vztahy navenek)
- b) **správního** (součást vnitřní správy – evidence, státoobčanské řízení, osvědčování občanství, doklady a obrana státu)
- c) **trestního** (stíhání za porušení věrnosti státu, vlastizrada, válečná zrada při službě v nepřátelském vojsku za branné pohotovosti, služba v cizím vojsku včetně branné pohotovost bez povolení, trestné činy funkcionářů, kterými mohou být jen státní občané – např. člen okrskové volební komise)
- d) **finančního** (poplatky při nabývání, pozbývání a osvědčování státního občanství)
- e) **mezinárodního veřejného** (smlouvy s jinými státy řešící dvojí a vícere státní občanství, právo na diplomatickou ochranu)
- f) **mezinárodního soukromého** (jako hraniční ukazatel)

Širším pojmem než občanství je příslušnost. Ten zahrnuje i příslušnost právnických osob k určitému státu, např., lodí, letadel, i když zde je přesnější hovořit o při náležitosti. Příslušnost se v mezinárodním právu vyjadřuje zpravidla obratem „příslušník“ – fyzická osoba, která je státním občanem smluvního státu nebo právnická osoba, která má sídlo na území smluvního státu. Zde se příslušnost někoho jiného než fyzického osob nezabývám.⁷

Dalším pojmem související se státním občanstvím je občan. Vznik pojmu „občan“ je možné zeměpisně umístit do Evropy, Francie a časově do počátku Velké francouzské revoluce. Pojem pak sám zřetelně souvisí se „třetím stavem“ – měšťanstvem.⁸

Důležitým pojmem v oblasti státního občanství je národnost. Je to příslušnost osoby k určitému národu, přičemž národ chápeme jako společenství, na jehož utváření mají největší vliv společné dějiny, společná kultura a společné území. Národnost nelze

⁶ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 17 – 18.

⁷ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 15 – 16.

⁸ PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda. Obecná státověda*. Praha, 2014, s. 63.

univerzálně definovat, jeho obsah se liší s ohledem na dějinné souvislosti příslušné země. Každý si svoji národnost určuje sám podle svého cítění.⁹

Cizinec - je osoba, která nemá státní občanství toho státu, na jehož území se nachází.

Osobou bez státního občanství nazýváme bezdomovec. Osobou, která „nemá občanství žádného státu, tedy bezdomovcem, se může člověk stát i narozením. Státy se tomuto jevu snaží zabránit uzavíráním mezinárodních smluv, jak vícestranných tak bilaterálních (dvoustranných).¹⁰

2.2 Státní občanství jako právní vztah nebo právní status

Občanství jako status znamená, že se klade důraz na skutečnost, že někomu je přiznáno určité postavení, se kterým jsou spojena zvláštní práva, nelze, však vymezit předem která to jsou. Proto je přesněji charakterizovat občanství jako status se, kterým stát spojuje určitá práva a povinnosti fyzické osoby, které jsou v důsledku poskytnutí tohoto statusu právně vynutitelné. Na základě udělení takového statusu proto vzniká zvláštní právní vztah fyzické osoby a státu, jehož předpokladem je právě občanství.

Proto můžeme říci, že právní obsah státního občanství je vymezen právy a povinnostmi, pro které je občanství předpokladem. Proto je občanství charakterizováno tím, že vyjadřuje trvalou příslušnost osoby ke státu, kterou nelze libovolně měnit.¹¹

⁹ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 178.

¹⁰ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 176.

¹¹ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 18.

2.3 Státní občanství jako subjektivní veřejné právo

Zde jde o problém s definováním státního občanství jako subjektivního veřejného práva. V podstatě tyto dvě složky můžeme vyjádřit následujícím způsobem:¹²

- **právo na získání státní příslušnosti** – podle Listiny má každý jedinec určitá práva, pokud jsou však spojena se státním občanstvím
- **právo na ochranu proti svévolnému zbavení státní příslušnosti** – tato složka práva státního občanství je ústavně zaručeným subjektivním veřejným právem, toto právo je **absolutní** tzn., platí pro jakýkoli způsob odnětí státního občanství, dále je toto právo **jednotné** tzn., že platí pro všechny občany bez ohledu na to, jakým způsobem státní občanství nabyli a nakonec může být i **vynutitelné** prostředky soudnictví

2.4 Principy právní úpravy státního občanství České republiky

Ústavní právo pracuje s pojmem principů různé úrovně obecnosti. Principy úpravy státního občanství jsou ovšem zakotveny v principech konstitucionalismu jako např. princip demokracie, právního státu a zejména princip úcty k právům a svobodám člověka a občana. Státní občanství má jako právní vztah dvě stránky. Vyjadřuje povahu vztahu určitého druhu fyzických osob ke státu a na druhé straně vztah států vůči fyzickým osobám. V jeho právní úpravě se projevují zvláštnosti společenského řádu. Po překonání ideologizace problematiky státního občanství možno dojít k následujícím poznatkům o principech, na nichž je právní úprava státního občanství ČR založena.¹³

2.4.1 Princip nepřípustnosti apatristu

Výraz „ bezdomovec“ (apatrida) má několikerý význam. V minulosti původně znamenal osobu, která neměla domovské právo v některé obci. V právním státoobčanském i mezinárodním smyslu jde o označení fyzických osob, které nemají občanství žádného státu nebo je nemohou prokázat. Projevuje se v tom, že naše státoobčanské předpisy brání tomu, aby někdo zůstal bez státního občanství.

2.4.2 Princip vyloučení bipoilitismu

„Bipolita“ je osoba s dvojím státním občanstvím, tzn., že jej za svého občana považují dva různé státy. Tento princip vyjadřuje tu skutečnost, že naše právní úprava

¹² FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 18.

¹³ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 26 – 28.

brání vzniku dvojího nebo vícero státního občanství, neboť to přináší komplikace ve vztazích mezi státy. Rovněž můžeme nalézt ustanovení, která mají za účel zabránit vzniku dvojího občanství a jeho nežádoucím důsledkům.

2.4.3 Princip zabezpečení jednotného státního občanství rodičů a dětí

Jedná se na principu sociálním a humanitním. V této souvislosti umožňuje zahrnutí dětí mladších 15 let do žádosti o udělení občanství, při zániku občanství prohlášením, společenských žádostí manželů, sledování občanství rodičů dětmi v podobě zásadního uplatnění principu „ius sanguinis“ – právo krve jde o princip, kdy stát přiznává všem dětem narozeným jeho státním občanům stejné občanství, jako mají rodiče, při narození, osvojení nebo určení otcovství.

2.4.4 Princip individuálního nabývání a pozbývání státního občanství

Tento princip je důležitý v tom, že občanství může občan nabývat a pobývat sám za sebe a nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství.

2.4.5 Princip rovnosti občanů bez ohledu na způsob nabytí státního občanství

Naše zákonodárství nerozlišuje mezi občany z hlediska způsobu, kterým nabyli naše státní občanství a doby, kdy se tak stalo. Z ústavního hlediska ta existuje jednotná kategorie občanů ČR. S okamžikem nabytí státního občanství získávají právně definovaný právní status, pro jehož obsah již není rozhodující, kdy a jakým způsobem státní občanství nabyli. Rovnost se uplatňuje i z hlediska nabývání a pozbývání občanství. Na těchto principech je založena právní úprava státního občanství ČR. Jejím hlavním obsahem je úprava způsobů, kterým lze státní občanství nabýt, pozbyt, zjistit nebo osvědčit.

2.5 Osoby s dvojím státním občanstvím (bipolité)

V konkrétních případech se může jedna osoba jevit jako státní občan několika států. Dvojí státní občanství získává žena sňatkem s cizincem v případě, že její domovský stát nespojuje s provdáním za cizince ztrátu státního občanství a podle předpisů státu manžela automaticky získává státní občanství. Podobné situace se mohou vyskytnout i u legitimace, adopce, a naturalizace vznikají často jako důsledek emigrace. Dvojí státní občanství, působí i nepříjemnosti a obtíže osobám, které jsou bipolity. Obtíže vyplývají těmto osobám hlavně ze závazku věrnosti a z povinnosti k vojenské

službě. Aby byly odstraněny všechny potíže, vznikající z dvojí státní příslušnosti, byly již několikrát učiněny pokusy k vypracování mezinárodní dohody, kterou by se státy zavázaly vložit do svých státoobčanských předpisů taková opatření, týkající se nabývání státního občanství, jež by všeobecně znemožňovala vznik dvojího státního občanství.¹⁴

Problematika dvojího státního občanství prodělává však značný vývoj ve velké části světa. Dříve většina států pokládala dvojí státní občanství jednoznačně za nežádoucí. V tomto směru primát měly socialistické státy, které stanovily vyloučení dvojího státního občanství jako právní zásadu a to i ve vzájemné vztahu.

Existuje však mnoho států, které koncepci dvojího státního občanství nepřijímají a ani přijmout nemohou. Jde především o státy střední a východní Evropy, které trvají na jediném státním občanství a apolitismus nepřijímají.¹⁵

2.6 Osoby bez státního občanství (bezdomovci)

Podle právního vztahu ke státu pobytu rozeznáváme státní občany (osoby, které mají ke státu pobytu specifický státoobčanský poměr), cizince (osoby, které mají tentýž poměr k jinému státu) a bezdomovce (osoby, které nejsou ve státoobčanském poměru k žádnému státu). Bezdomovcem je nazývána každá osoba, která je bez státního příslušnosti t. j. která se podle vnitrostátního právního řádu žádného státu nejeví jako jeho občan. Bezdomovci od narození jsou děti osob bez státní příslušnosti, narozené nebo nalezené na území státu, uplatňujícího nabytí státního občanství rodem. Jsou jimi i osoby, které nabyly sice státní občanství při narození, ale později je ztratily, aniž současně měly nebo získaly občanství jinde.¹⁶

2.7 Vznik dvojího občanství

Velká většina obyvatel světa disponuje pouze jedním státním občanstvím, které zpravidla nabývá narozením a během života ho nemění. Přesto existuje menšina osob, které jsou státními občany podle právních úprav dvou či více států současně (tzv. bipolitě). Vedle nich pak zbývá ještě malá minorita jednotlivců, kteří v důsledku podobných skutečností naopak nejsou občany žádného státu (tzv. apolitě).

¹⁴ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 28 – 29.

¹⁵ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 29.

¹⁶ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 30.

Hlavními příčinami vzniku dvojího či vícenásobného občanství fyzických osob jsou především:

1. odlišné právní úpravy regulující nabývání a pozbývání občanství jednotlivých států (zejména při narození a nabytí nového občanství),
2. pohyb obyvatel mezi státy (trvalá emigrace),
3. uzavírání smíšených manželství (mezi příslušníky různých států)

Uvedené skutečnosti vytvářejí materiální předpoklady pro změnu státního občanství fyzické osoby během života a mnohdy vedou také ke kolizím právních úprav.¹⁷

Mezi základní povinnosti státu vůči vlastnímu občanovi s vícenásobnou státní příslušností patří:¹⁸

- umožnit občanovi vstup do země,
- na žádost mu vystavit cestovní a jiné osobní doklady,
- umožnit mu výkon aktivního i pasivního volebního práva (může být vázáno na podmínku trvalého pobytu ve státě),
- poskytnout mu diplomatickou konzulární ochranu ve třetích zemích (mimo státy, jichž je rovněž občanem),
- nesmí ho proti jeho vůli vydat do jiné země (ani do státu, jehož je rovněž občanem).

2.7.1 Nelegální dvojí občanství

V souvislosti s tématem dvojího občanství v mezinárodním právu nelze opomenout problematiku nelegálního výkonu vícenásobné státní příslušnosti. V praxi totiž může docházet k situacím, kdy fyzická osoba, která skrze naturalizaci či sňatkem získá nové státní občanství země, jejíž právní úprava nestanoví podmínku vzdání se dosavadního občanství, tuto skutečnost neoznámí ve státě, jehož občanství dosud měla a jehož právní úprava spojuje nabytí cizího občanství se ztrátou dosavadního. V takovém případě sice fyzická osoba může realizovat souběžný výkon práv a povinností občana obou států, avšak původní občanství požívá nelegálně. Pokud by se orgány států původu dozvěděly, že osoba nabyla cizí státní příslušnost, občanství by ji zbavily s platností k datu nabytí cizího. Problematika nelegálního dvojího občanství se přitom týká i

¹⁷ EMMERT, F. *Dvojí občanství v českém právu*. Praha, 2011, s. 13.

¹⁸ EMMERT, F. *Dvojí občanství v českém právu*. Praha, 2011, s. 13.

případů, ve kterých vystupují občané České republiky. Výkon českého občanství (např. vystavení cestovního dokladu České republiky, výkon volebního práva) je nelegální u osob, které získaly cizí občanství naturalizací ve státě, jehož právní úprava nevyžaduje vzdání se dosavadního občanství, nejčastěji v Kanadě či Austrálii.¹⁹

¹⁹ EMMERT, F. *Dvojí občanství v českém právu*. Praha, 2011, s. 21.

3 Vznik státního občanství

3.1 Prameny právní úpravy státního občanství

Právní úprava státního občanství ČR se vyznačuje oproti pramenům právní úpravy jiných institutů ústavního práva celou řadou zvláštností. Souvisí to s tzv., ultraaktivitou právních předpisů, které otázky státního občanství našich občanů upravovaly v minulosti. Za základ, právní úpravy státního občanství v našich zemích, však můžeme považovat obecný zákoník občanský (ABGB) z roku 1811.²⁰

Československé státní občanství ovšem vzniklo až 28. říjnem 1918 se vznikem Československé republiky. Jeho úprava byla jako úprava občanství nástupnického státu složitá. Vycházela jednak z mezinárodních smluv uzavřených roce 1919 tj. především:²¹

- a) Versailleské smlouvy
- b) Germainské smlouvy mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Rakouskem
- c) Germánské smlouvy mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Československem
- d) Trianonské smlouvy

Vnitrostátní právo, které na tyto smlouvy navázalo formou transformace a adaptace. Jednalo se především o ústavní zákon č. 236/1920 Sb., kterým se mění a doplňují dosavadní ustanovení o nabývání a pozbývání státního občanství a práva domovského v Republice československé. Ve vztahu k bývalým státním občanům uherským tak učinil ústavní zákon č. 152/1926 Sb., o udělení státního občanství československého některým osobám. Tyto ústavní zákony a mezinárodní smlouvy se zpětnou účinností určily, kdo se k 28. říjnu 1918 stal československým státním občanem. Že se jednalo o komplikované otázky, svědčí množství právních sporů, které byly ve 20. letech v této oblasti řešeny Nejvyšším správním soudem a Volebním soudem.²²

²⁰ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 21.

²¹ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 21.

²² FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 22.

Po 2. světové válce byla otázka státního občanství upravena řadou právních předpisů, které řešily tuto problematiku v souvislosti s postavením osob německé a maďarské národnosti a v souvislosti s odstoupením území Zakarpatské Ukrajiny ve prospěch Sovětského svazu.

Po roce 1948 bylo přikročeno k nové úpravě státního občanství a zrušení domovského práva, které bylo se státním občanstvím do této doby bezprostředně spojeno. Výrazným znakem tehdejší právní úpravy byla možnost odnětí státního občanství ve státoobčanském řízení a současně i cestou trestního řízení.²³

V roce 1969 se vznikem československé federace dochází k výrazným změnám v pojetí státního občanství. Což znamenalo, že občan ČR ne SR byl současně občanem ČSSR. V roce 1990 byly přijaty zákony, kterými byla zrušena možnost odnětí státního občanství a poskytnuta možnost nápravy křivd, ke kterým došlo v oblasti státního občanství od 1. října 1949. Konkrétní řešení spočívalo v tom, že osoby, kterým bylo občanství odňato v době 1. října 1949 do 31. prosince 1989, se považovaly za propuštěné ze státního svazku. Pokud ve lhůtě do 31. prosince 1993 písemně sdělily, že chtějí zůstat občany, mělo se za to, že jimi nikdy nepřestaly být. Ty osoby, které byly v uvedeném období ze státního svazku propuštěny a do 31. prosince 1993 požádaly o udělení občanství, měly přímo nárok na to, aby jim bylo uděleno, pokud by to neodporovalo mezinárodním závazkům tehdejší ČSSR. Základem právní úpravy státního občanství je úprava ústavní. Ústava ČR ovšem operuje jak s pojmem státního občanství, tak s pojmem občana.²⁴

3.2 Vznik Československého státního občanství roku 1918 – 1949

Československé státní občanství vzniklo vytvořením Československé republiky dne 28. října 1918. Bylo nerozlučně spojeno s domovským právem. Každý československý státní občan musel mít v některé obci domovské právo a naopak domovské právo v některé obci mohl mít jen československý státní občan. Na základě toho se za československé občany považovaly všechny osoby, které v den vzniku Československé republiky měly domovské právo v některé obci, jež se po rozpadu Rakousko-Uherska stala součástí Československa.²⁵

²³ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 22.

²⁴ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 23.

²⁵ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 41.

Zde nastaly i určité změny způsobené mírovými smlouvami, ukončujícími první světovou válku, které mimo jiné upravovaly i poměry státoobčanské. Byly v nich vysloveny zásady, podle nichž mají být přiděleni dosavadní rakousko-uherský a německý státní občané tzv. státům nástupnickým, mezi nimiž byla i Československá republika.²⁶

Mírové smlouvy obsahovaly jednak zásady pro úpravu otázek státního občanství v jednotlivých smluvních státech, jednak závazky těchto států, že ustanovení smluv budou pojata do právních řádů jako ústavní (základní) zákony.

Mírové smlouvy, o které šlo, byly:

- a) Mírová smlouva mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Německem, podepsaná ve Versailles dne 28. června 1919 (č. 217/1921 Sb.),
- b) Mírová smlouva mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Rakouskem, podepsaná v Saint-Germain-en Laye dne 10. září 1919 (č. 507/1921 Sb.),
- c) Mírová smlouva mezi mocnostmi spojenými a sdruženými Maďarskem, podepsaná v Trianonu dne 4. června 1920 (č. 102/1922 Sb.),
- d) Smlouva mezi čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými Československem, podepsaná v Saint-Germain-en-Laye dne 10. září 1919 (č. 508/1921 Sb.)

Na základě mírových smluv byl pak vydán zákon č. 236/1920 Sb., kterým se doplňovala a měnila ustanovení o nabývání a pozbývání státního občanství a domovského práva. Tento zákon nejprve stanovil, kdo se stal československým státním občanem a pak určil, jak se československého státního občanství nabývá a pozbývá.²⁷

V této době se československé státní občanství nabývalo narozením, sňatkem, udělením, legitimací dítěte, opcí, zvláštními úpravami nebo ze zákona – bývalí státní občané uherští (Lex Dérer).

Pozbytí československého státního občanství bylo možné vystěhováním, propuštěním a nepřítomností, legitimací dítěte, sňatkem, opcí a jinými způsoby.

²⁶ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 42.

²⁷ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 42.

3.3 Vznik Československého státního občanství roku 1949 – 1968

Československý státní občan národnosti německé nebo maďarské, který podle předpisů cizí okupační moci nabyt státní příslušnosti německé nebo maďarské, pozbyl dnem nabytí také státní příslušnosti československého státního občanství. Ostatní českoslovenští státní občané národnosti německé nebo maďarské pozbývají československého státního občanství dnem, kdy tento dekret nabývá účinnosti. Češi, Slováci a příslušníci jiných slovanských národů, kteří se v této době přihlásili za Němce nebo Maďary, jsou donuceni nátlakem nebo okolnostmi zvláštního zřetele hodnými, neposuzují se podle tohoto dekretu jako Němci nebo Maďaři, schválí – li krajský národní výbor osvědčení o národní spolehlivosti, které vydá příslušný okresní národní výbor po přezkoumání uvedených skutečností.²⁸

Osoby spadající pod odstavec 1, které prokážou, že zůstaly věrné Československé republice, nikdy se neprovinily proti národům českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, zachovává se československé státní občanství. O zachování československého státního občanství příslušníků československých vojenských jednotek, kteří jsou německé, nebo maďarské národnosti rozhodne z moci úřední ministerstvo vnitra na návrh ministerstva národní obrany. Až do úředního rozhodnutí, jest je považovali za československé státní občany. Češi, Slováci a příslušníci jiných slovanských národů, kteří se v době zvýšeného ohrožení republiky ucházeli o udělení německé nebo maďarské státní příslušnosti, aniž k tomu byli donuceni nátlakem, anebo zvláštními okolnostmi, pozbývají československého státního občanství dnem, kdy tento dekret nabývá účinnosti. Tento dekret, nabývá účinností dnem vyhlášení, provede jej ministr vnitra v dohodě s ministry zahraničních věcí národní obrany.²⁹

²⁸ Československo. Dekret č. 33/1945 Sb. ústavní dekret presidenta o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a slovenské. In *Sbírka zákonů a nařízení republiky československé, Československá republika*. 1945, částka 17, s. 57.

²⁹ Československo. Dekret č. 33/1945 Sb. ústavní dekret presidenta o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a slovenské. In *Sbírka zákonů a nařízení republiky československé, Československá republika*. 1945, částka 17, s. 57 - 58.

3.4 Vznik československého státního občanství roku 1969 – 1992

Základní změnu v pojetí vzájemného vztahu státního občanství federace a občanství republik přinesl ústavní zákon č. 125/1970 Sb. novelizací čl. 5 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci. Stanovil, že československé státní občanství je jednotné a že každý československý státní občan je zároveň občanem České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky. Nové znění čl. 5 ústavního zákona o československé federaci dále předpokládalo komplexní právní úpravu československého státního občanství zákonem Federálního shromáždění. Do vydání nové právní úpravy byly ústavním zákonem č. 125/1970 Sb. výslovně ponechány v platnosti dosavadní předpisy. Zákon č. 165/1968 Sb. stanovil pravidla pro nabytí státního občanství České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky k 1. 1. 1969. Československý státní občan se podle tohoto zákona stal 1. 1. 1969 státním občanem té republiky, na jejímž území se narodil. Pokud se narodil v cizině, stal se státním občanem té republiky, na jejímž území se narodil. Pokud se narodil v cizině, stal se státním občanem té republiky, na jejíž území byl 1. 1. 1969 přihlášen k trvalému pobytu. Nebyl – li k 1. 1. 1969 přihlášen k trvalému pobytu ani v jedné z republik, stal se státním občanem té republiky, kde měl poslední trvalý pobyt před odchodem do ciziny. Neměl – li nikdy trvalý pobyt ani v jedné z republik, stal se státním občanem té republiky, na jejímž území měli poslední trvalý pobyt jeho rodiče. Nebylo – li možné státní občanství podle těchto pravidel určit, mohl si československý státní občan zvolit státní občanství jedné z republik prohlášením. Státní občan republiky si podle zákon č. 165/1968 Sb. mohl do 31. 12. 1969 zvolit státní občanství druhé republiky než té, jejíž státní občanství mu bylo ze zákona určeno. Dále zákon č. 165/1968 Sb. stanovil, že děti mladší patnácti let sledují státní občanství rodičů, stanou – li se rodiče státními občany téže republiky. K zamezení vzniku dvojího republikového státního občanství českého i slovenského zákon stanovil, že nabytím státního občanství jedné republiky zaniká státní občanství druhé republiky.³⁰

Státní občanství se nabývalo narozením, udělením, uzavřením manželství, volbou, a navrácením podle zákona č. 88/1990 Sb.

Pozbytí státního občanství českého a československého v letech 1969 – 1992 mohlo dojít nabytím slovenského občanství, naturalizací USA, pozbytím podle smluv o úpravě dvojího státního občanství, propuštěním a odnětím.

³⁰ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 83.

3.5 Vznik českého státního občanství 1. 1. 1993

Dnem 1. 1. 1993 se česká republika stala samostatným subjektem mezinárodního práva veřejného. Jednou z prvních otázek, kterou bylo třeba vyřešit, bylo stanovení, kdo je ke dni 1. 1. 1993 jejím státním občanem. Česká národní rada zákonem ze dne 29. 12. 1992 stanovila, že fyzické osoby, které byly ke dni 31. 12. 1992 státními občany české republiky, jsou od 1. 1. 1993 státními občany České republiky. Každý český občan byl 31. 12. 1992 zároveň státním občanem Československé federativní republiky. Nikdo nemohl být pouze českým občanem, aniž by zároveň nebyl státním občanem Československé federativní republiky. Fyzické osoby, které byly ke dni 31. 12. 1992 českými občany, přestaly být zánikem České a Slovenské Federativní republiky jejími státními občany a 1. 1. 1993 zůstaly pouze českými státními občany, respektive subjektu mezinárodního práva veřejného. Nikdo nemohl být za trvání československé federace českým a současně i slovenským občanem. Mohly však existovat osoby, které byly ke dni 31. 12. 1992 pouze státními občany československé federativní republiky, aniž zároveň byly českými nebo slovenskými občany. Pouze tyto státní občané československé federativní republiky, kteří 31. 12. 1992 neměli ani české ani slovenské občanství, se teoreticky mohli dnem 1. 1. 1993 stát osobami bez státní příslušnosti (bezdomovci).³¹

České státní občanství v roce 1993 lze nabýt narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, prohlášením a udělením.

Pozbytí státního občanství České republiky bylo možné z důvodu propuštění ze státního svazku, prohlášením, nabytím cizího státního občanství na vlastní žádost a pozbytím podle smluv o úpravě dvojího státního občanství.

³¹ ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství. Ucelený výklad právních předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha, 1996, s. 98 - 99.

4 Nabytí státního občanství České republiky

Obecně existuje velké množství způsobů, jakým lze nabýt občanství určitého státu. Podle jejich právně relevantních důvodů je můžeme dělit na způsoby, které plynou:³²

- přímo ze zákona nebo z mezinárodní smlouvy - jak se hromadně stalo například po 1. a 2. světové válce nebo po vzniku samostatné ČR dnem 1. Ledna 1993, kdy bylo rozhodující skutečností např. domovské právo, trvalý pobyt, repatriace krajanů, německá nebo maďarská národnost nebo občanství bývalé ČSFR a jejího subjektu ČR
- z určené právní skutečnosti – kterou nemůže budoucí občan bezprostředně ovlivnit, může však takové následky případně napravit volbou jiného občanství v určité lhůtě. I zde to plyne ze zákona nebo mezinárodní smlouvy, avšak jedná se individuální případy zejména o narození na území státu nebo občanům určitého státu, o zahrnutí do žádosti rodičů anebo dnes již výjimečně automaticky o uzavření sňatku
- z projevu vůle budoucího občana – prohlášením
- z projev vůle státu – udělení na žádost, navrácení občanství

Dále to jsou zkušenosti, ze kterých se státní občanství odvozuje. Podle toho na čem je nabytí občanství závislé, rozlišujeme zpravidla tyto způsoby:³³

- původní (originární) - kdy fyzická osoba získává své občanství přímo od státu, a ne v návaznosti na občanství někoho jiného (zpravidla udělení, znovuudělení, nalezení na území)
- odvozené (derivativní) – kdy fyzická osoba získává své občanství v návaznosti na občanství někoho jiného (narození, osvojení, uznání otcovství, zahrnutí do žádosti o udělení)

K 1. lednu 1993 jsou následující způsoby, kterými se nyní státní občanství ČR nabývá:

- a) narozením,
- b) určením otcovství,
- c) osvojením,

³² FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 28 - 29.

³³ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 29.

- d) nalezením na území České republiky,
- e) udělením,
- f) prohlášením, nebo
- g) v souvislosti se svěřením do ústavní, pěstounské nebo jiné formy náhradní péče

4.1 Narozením (filiací)

Nabývání státního občanství ČR se řídí právní úpravou dle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství české republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství české republiky). Jde o nejčastější důvod nabývání našeho státního občanství. Rozlišujeme dva základní typy filace.

První typ je derivativní způsob nabytí státního občanství. Dítě nabývá státní občanství České republiky narozením, je – li v den jeho narození alespoň jeden z rodičů státním občanem České republiky. Zde je základní právní skutečností to, že alespoň jedním z rodičů je občan ČR a není rozhodující občanství druhého rodiče, pokud by mezinárodní smlouva nestanovila něco jiného, ani místo, kde se dítě narodilo. Důležité je prokázat občanství ČR jednoho z rodičů dříve než se vydán doklad o státním občanstvím (např. osvědčení). Rovněž je důležité, aby neexistovala v době narození dítěte kolize s právním řádem jiného státu, smluvně Českou republikou jako nástupnickým státem.³⁴

Druhý typ filace je původní tzn., že státní občanství České republiky nabývá narozením i dítě, které se narodí na jejím území a které by se jinak stalo osobu bez státního občanství neboli „bezdomovec“, pokud jsou oba rodiče dítěte bezdomovci a alespoň jeden z nich má na území České republiky ke dni narození dítěte povolen pobyt na dobu delší než 90 dnů.³⁵ Zde nelze občanství od nikoho odvodit, protože je prostě nemá. Pokud nejsou splněny podmínky, v okamžiku narození dítě se stává v okamžiku narození bezdomovcem. To pochopitelně neznamená, že jím nutně zůstane po celý svůj život. Takové dítě může občanství nabýt jiným z dále uvedených způsobů, pokud splní zákonné podmínky pro jeho využití.³⁶

³⁴ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 29.

³⁵ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 2.

³⁶ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 29 - 30.

Naše právní úprava v tomto ohledu vychází z předpokladu, že každý stát se má o své občany, včetně toho, jaké občanství budou mít děti jeho občanů, postarat se především sám.

4.2 Určení otcovství

Tímto způsobem získá státní občanství České republiky dítě, které se narodilo mimo manželství státní občance jiného státu nebo bezdomovkyní, pokud k němu v souladu se zákonem určí otcovství státní občan České republiky. Takové dítě pak nabude státní občanství ČR buď dnem souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství, nebo dnem právní moci rozsudku o určení otcovství. Určení otcovství je právně upraveno v zákoně o rodině, ale i v zákoně o matrikách. Určování otcovství není nějak časově omezeno, tzn., že muž a žena mohou učinit souhlasné prohlášení o určení otcovství i v době, kdy dítě, k němuž je otcovství určováno je již zletilé. Pro nabytí občanství tímto způsobem je důležité, aby byly zároveň splněny tyto podmínky...³⁷

1. matka dítěte nemá státní občanství České republiky
2. jde o dítě ve smyslu právních předpisů na úseku občanství – tj. o osobu mladších 18 let,
3. toto dítě musí být narozeno mimo manželství,
4. muž, který otcovství určuje, má v okamžiku souhlasného prohlášení státní občanství České republiky

Dítětem narozeným mimo manželství se rozumí jed dítě „svobodné matce“. Určení otcovství však připadá v úvahu nejen u dítěte narozeného mimo manželství, ale i u dítěte narozeného za trvání manželství jeho matky, pokud manžel matky k němu otcovství úspěšně popřel. Dítěti narozenému manželství svědčí vyvratitelná domněnka otcovství manžela matky – podle § 51 odst. 1 zákona o rodině se za otce dítěte považuje manžel matky, narodí – li se dítě v době od uzavření manželství do uplynutí třicátého dne po zániku manželství nebo po jeho prohlášení za neplatné. Není tedy v zásadě možné, aby za trvání manželství, ze kterého se dítě narodilo, jiný muž určil k dítěti otcovství. Musela by předcházet žaloba na popření otcovství a teprve po jejím projednání a právní moci rozhodnutí by připadalo v úvahu, aby došlo k právoplatnému určení otcovství.³⁸

³⁷ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 191 - 192.

³⁸ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 192.

Došlo – li k souhlasnému prohlášení o určení otcovství před soudem nebo obecním úřadem nebo o otcovství rozhodoval soud v České republice, a jestliže tímto určením otcovství dítě nabylo státní občanství České republiky, pak do 10 pracovních dnů ode dne učinění souhlasného prohlášení rodičů případně nabytí právní moci rozsudku, oznámí tuto skutečnost úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu dítěte. Nemá-li dítě toto dítě na území ČR trvalý pobyt, pak tuto skutečnost soud oznámí Úřadu městské části Prahy 1.³⁹

4.3 Osvojením (adopcí)

Dítě nabyvá státní občanství České republiky osvojením, k němuž došlo rozhodnutím orgánu České republiky, je – li alespoň jeden z osvojitelů státním občanem České republiky, a to dnem nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení.⁴⁰

Jeho hlavní podmínka je, že alespoň jeden osvojitel je státním občanem ČR. Tím byla napravena situace, která nebyla plně v souladu s principem jednoty občanství rodičů a dětí a ztěžovala situaci rodin osvojitelů a z hlediska jiných předpisů. Osvojení je řešením od 1. listopadu 1993, netýká se situace osvojenců a osvojitelů, kde právní moci rozsudku o osvojení došlo dříve. Důležité je poznamenat, že tento způsob nabytí státního občanství se nemůže týkat zletilých osob a dále že nezrušitelné osvojení je možné jen u nezletilého staršího jednoho roku.⁴¹

Osvojením vzniká mezi osvojitelem a osvojencem takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi, a mezi osvojencem a příbuznými osvojitele poměr příbuzenský. Osvojitelé mají rodičovskou zodpovědnost při výchově dětí. O osvojení rozhoduje soud na návrh osvojitele. K návrhu na osvojení dítěte do ciziny je osvojitel povinen připojit pravomocné rozhodnutí o souhlasu s osvojením vydané Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Osvojitelce mohou stát jen fyzické osoby, které zaručují způsobem svého života, že osvojení bude ku prospěchu dítěte i společnosti. Osvojitelem nemůže být ten, kdo nemá způsobilost k právním úkonům. Mezi osvojitelem a osvojencem musí být přiměřený věkový rozdíl. Osvojit lze nezletilého a to je v případě je – li mu osvojení ku prospěchu. Pokud je osvojitel manželem, musí zde být i druhý souhlas manžela. K osvojení je třeba souhlasu zákonného zástupce osvojovaného dítěte, a je – li toto dítě

³⁹ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 193.

⁴⁰ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 190.

⁴¹ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 30.

schopno posoudit dosah osvojení, je třeba také jeho souhlasu, ledaže by tím byl mařen účel osvojení. Před rozhodnutím soudu o osvojení musí být dítě nejméně po dobu tří měsíců v péči budoucího osvojitele, a to na jeho náklad. Dítě může být osvojeno, dokud rozhodnutí soudu v řízení o určení otcovství zahájeném na návrh muže, který o sobě tvrdí, že je otcem osvojovaného dítěte, nenabude právní moc.⁴²

Pro nabytí státního občanství České republiky není podstatné, o jakou formu osvojení jde - zda o tzv. osvojení zrušitelné a nezrušitelné, popřípadě jiné, které předpokládá právní řád jiného státu. Rozhodl – li o osvojení dítěte soud v České republice, jestliže tímto osvojením dítě nabylo státní občanství České republiky, pak do 10 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku o osvojení oznámí tuto skutečnost úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu dítěte. Nemá – li toto dítě na území České republiky trvalý pobyt, pak tuto skutečnost soud oznámí Úřadu městské části Praha 1.⁴³

4.4 Nalezením na území České republiky

Fyzická osoba, nalezena na území České republiky, je státním občanem České republiky, pokud se neprokáže, že nabyla narozením státního občanství jiného státu⁴⁴.

Tradiční význam tohoto pojmu spočívá v tom, že nejde o vlastní nalezení, nýbrž o to, že vůbec nejsou známí jeho rodiče. Jinak by se musely uplatnit důvody nabytí osvojením, narozením nebo určením otcovství. Důsledkem této situace je, že od okamžiku nalezení až do prokázání vylučující podmínky je taková osoba považována za státního občana. Vylučující podmínkou je prokázání, že při nalezení byla starší 15 let nebo, že narozením nabyla jiné státní občanství.⁴⁵

Nalezenec se vztahuje na fyzickou osobu bez omezení věkem. Evropská úmluva o státním občanstvím je v tomto směru užší než naše právní úprava, když tento způsob nabývání státního občanství omezuje novorozeňata. Česká právní úprava je tedy benevolentnější. To je ovšem přípustné - státy mohou stanovit benevolentnější podmínky pro jednotlivé instituty v rámci státního občanství, nesmějí však stanovovat přísnější kritéria než stanoví tato Úmluva. Za nalezenou osobu může být považováno

⁴² GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 191.

⁴³ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 190.

⁴⁴ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 193.

⁴⁵ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 30.

pouze malé dítě, nejčastěji odložený novorozenec, které o sobě není schopno sdělit žádné údaje, které by vedly k jeho identifikaci (prostřednictvím identifikace jeho rodičů), výjimečně též dospělá osoba, která by v důsledku svého psychického stavu nedokázala nic říci ke své totožnosti, a ta by nebyla zjištěna ani policejním šetřením.⁴⁶

4.5 Prohlášením

Tento institut nabytí státního občanství v sobě nese tu zvláštnost, že se splnění podmínek, které zákon pro jeho uplatnění výslovně a taxativně vyžaduje, má prohlašovatel na české státní občanství nárok. Ačkoliv si tento institut vyžaduje určitou administrativní proceduru, zvyhodňuje určitou skupinu cizinců pro nabývání státního občanství České republiky. U prohlášení příslušný úřad pouze kontroluje, zda jsou doloženy všechny zákonem vyžadované skutečnosti, a je – li tomu tak, vydá osvědčení o nabytí státního občanství České republiky. Státní občanství české republiky prohlašovatel nenabývá dnem, kdy učinil prohlášení před příslušným úřadem, ale dnem, kdy tento příslušný úřad vydá osvědčení o nabytí státního občanství České republiky prohlášením – tedy dnem vydání osvědčení⁴⁷.

Nabývání státního občanství prostřednictvím prohlášením je upraveno § 31 – 36 zákona o státním občanstvím č. 186/2013 Sb.

4.5.1 Prohlášení podle § 31

Prohlášením o nabytí státního občanství České republiky může nabyt státní občanství fyzická osoba, která pozbyla české nebo československé státní občanství přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nejednalo – li se o pozbytí československého státního občanství podle ústavního dekretu prezidenta republiky o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské nebo podle smlouvy mezi československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik, o Zakarpatské Ukrajině, nebo nejedná – li se o československého státního občana, který se ke dni 1. ledna 1969 stal, nebo by se k tomuto dni stal státním občanem Slovenské socialistické republiky, anebo po 1. lednu 1969 nabyt státní občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud jejím občanem.⁴⁸

⁴⁶ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 194.

⁴⁷ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 196.

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 15.

Prohlášením může dále učinit bývalý československý státní občan, který měl před odchodem do ciziny trvalý pobyt na území České republiky nebo České socialistické republiky, pokud není ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.⁴⁹

4.5.2 Prohlášení podle § 32

Prohlášením může nabyt státní občanství České republiky fyzická osoba, která byla k 31. prosinci 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní republiky a nebyla českým státním občanem a ani státním občanem Slovenské republiky. Nabytí státního občanství české republiky tímto způsobem není umožněno fyzické osobě, která je ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.⁵⁰

Fyzická osoba, jež je v přímé linii potomkem bývalého občana, může státní občanství české republiky nabyt prohlášením, pokud nebyla českým státním občanem ani státním občanem Slovenské republiky.

Do prohlášení lze zahrnout i dítě. Pro dítě lze učinit rovněž samostatné prohlášení. Jedná – li se o prohlášení dítěte a je – li činěno pouze jedním z rodičů, je nutné předložit souhlas druhého rodiče s jeho předně ověřeným podpisem s tím, aby dítě nabylo státní občanství České republiky. Souhlas druhého rodiče se nevyžaduje, pokud byl rodičovské odpovědnosti zbaven, výkon jeho rodičovské odpovědnosti byl v této oblasti omezen pozastaven, není – li jeho pobyt, pokud žije mimo území České republiky, znám nebo zemřel.⁵¹

K nabytí státního občanství České republiky prohlášením dítětem starším 15 let je třeba jeho souhlas s úředně ověřeným podpisem. Úředně ověřený podpis se nevyžaduje, jestliže dítě vyjádří svůj souhlas a prohlášení podepíše před správním orgánem, u něhož s prohlášení činí.⁵²

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbirka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 15 - 16 .

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbirka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 16.

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbirka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 16.

⁵² ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbirka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 17.

4.5.3 Prohlášením podle § 33

Prohlášením může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba, která se narodila v době od 1. října 1949 do 7. května 1969 mimo území Československé republiky a jeden jejích rodičů byl ke dni jejího narození československým státním občanem a k 1. lednu 1969 se stal nebo by se k tomuto dni stal českým státním občanem. Prohlášení lze podat nejpozději do jednoho roku od data nabytí účinnosti tohoto zákona tedy do 31. prosince 2014.⁵³

4.5.4 Prohlášení podle § 34

Prohlášením může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba, které byl neoprávněně vydán doklad prokazující státní občanství České republiky, pokud byla v dobré víře o tom, že je státním občanem České republiky, a za předpokladu, že takový doklad nebyl ve lhůtě 10 let ode dne jeho vydání zrušen.⁵⁴

4.5.5 Prohlášením podle § 35

Prohlášením může nabýt státní občanství České republiky fyzická osoba nejpozději do 3 let od dosažení věku 18 let, pokud:⁵⁵

- a) má na území České republiky povolen trvalý pobyt,
- b) nejpozději od věku 10 let se až k datu prohlášení neméně dvě třetiny této doby oprávněně zdržuje na území České republiky,
- c) nebyla pravomocně odsouzena po trestný čin nebo provinění, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

Za účelem prokázání podmínky „nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin nebo provinění, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena“ si správní orgán příslušný k přijetí prohlášení vyžádá podle jiného právního předpisu – výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříků trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. Správní orgán příslušný k přijetí prohlášení si dále vyžádá vyjádření ministerstva, které ověří délku povoleného pobytu prohašovatele na území České

⁵³ *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 17.

⁵⁵ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 17 - 18.

republiky.⁵⁶ V případě, že jsou splněny všechny podmínky pro přijetí prohlášení, vydá příslušný úřad prolašovateli listinu o nabytí státního občanství České republiky.

Prohlášení se činí na příslušném úřadě tedy u krajského úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu prolašovatele na území České republiky.⁵⁷

4.5.6 Prohlášení podle § 36

Prohlášením může nabýt státní občanství České republiky dítě, které se na území České republiky zdržuje v souladu s jinými právními předpisy, pokud bylo svěřeno do náhradní péče.

Je – li prohlášení činěno pouze jedním z rodičů dítěte, je nutné předložit souhlas druhého rodiče s jeho úředně ověřeným podpisem s tím, aby dítě nabylo státní občanství České republiky. Souhlas druhého rodiče se nevyžaduje, pokud byl rodičovské odpovědnosti zbaven, výkon jeho rodičovské odpovědnosti byl v této oblasti omezen nebo pozastaven, není – li jeho pobyt, pokud žije mimo území České republiky, znám nebo zemřel.⁵⁸

Jestliže oba rodiče zemřeli, byly zbaveny rodičovské odpovědnosti, výkon jejich rodičovské odpovědnosti byl v této oblasti omezen nebo pozastaven nebo není – li jejich pobyt, pokud žijí mimo území České republiky, znám může o prohlášení o nabytí státního občanství České republiky učinit po dítě zákonný zástupce nebo opatrovník.⁵⁹

Prohlášení může učinit rovněž osoba, které bylo dítě svěřeno pravomocným rozhodnutím soudu do péče, nebo ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy anebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které pečují o dítě na základě pravomocného soudního rozhodnutí.⁶⁰

K nabytí státního občanství České republiky prohlášením dítětem starším 15 let je třeba jeho souhlas s úředně ověřeným podpisem. Úředně ověřený podpis se

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 18.

⁵⁷ *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 18.

⁵⁹ *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁶⁰ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 18 - 19.

nevyžaduje, jestliže dítě vyjádří svůj souhlas a prohlášení podepíše před správním orgánem, u něhož se prohlášení činí.⁶¹

Prohlášení dle § 31 – 35 prohlašovatel obdrží a vyplní předepsaný tiskopis u příslušného úřadu k přijetí prohlášení, ačkoliv prohlášení dle § 36 tam se tiskopis vyplňuje u Ministerstva vnitra. Za přijetí prohlášení je stanoven správní poplatek ve výši 500 Kč jen u § 33 a 34 správní a ani jiné poplatky nejsou stanoveny. Záležitost prohlášení bude vyřízena maximálně do 60 dnů od jeho učinění. Jestli – že prohlašovatel v prohlášení uvede nepravdivý nebo neúplný údaj dopustí se přestupku, za který lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.⁶²

4.6 Nabývání státního občanství České republiky v souvislosti se svěřením do náhradní péče

Státní občanství české republiky nabývá rovněž dítě, které se narodí na jejím území a na tomto území se zdržuje v souladu s jinými právními předpisy a, které v den svého narození bylo a nadále je bezdomovcem, pokud bylo svěřeno do náhradní péče.⁶³

Dítě nabývá státní občanství České republiky nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěření do náhradní péče.

4.7 Udělením (naturalizací) – na žádost

Toto nabytí státního občanství upravuje § 11 až 30, zákona 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

Je již známo několik možností původního nabytí státního občanství udělením na žádost neboli naturalizací v úzkém slova smyslu. Kromě toho se řadou ulehčujících okolností, který jsou v jiných státech považovány za samostatný nabývací důvod (sňatek). Na udělení státního občanství české republiky není právní nárok. Základním problémem udělení občanství je to, že jde o právní úkon, který předpokládá žádost a rozhodnutí Ministerstva vnitra o této žádosti spojené s posouzením splněných podmínek, které jsou uvedeny v zákoně o státním občanství České republiky.⁶⁴

⁶¹ *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁶² *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁶³ *Nabytí státního občanství prohlášením* [online]. Praha : Portál veřejné správy, 2014, [cit. 2014-03-03]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

⁶⁴ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 31 - 32.

Státní občanství České republiky nelze udělit žadateli, který ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty.⁶⁵

Podmínky pro udělení státního občanství České republiky – na žádost, jsou upraveny především obecně v ustanovení § 13 až 14 zákona o státním občanstvím České republiky.

Podrobnější výklad a více informací najdete v kapitole 6.

⁶⁵ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2014-12-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

5 Pozbývání státního občanství České republiky

Pozbytí státního občanství je závažným zásahem do právního postavení jedince. Obecně existuje velké množství způsobů, jak lze pozbyt občanství určitého státu. Pozbývání státního občanství České republiky upravuje § 40 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

Způsoby pozbývání občanství České republiky můžeme dělit na způsoby, které plynou:⁶⁶

- přímo ze zákona nebo mezinárodní smlouvy, jak se hromadně stalo například po 2. světové válce, kdy byla rozhodující skutečná německá nebo maďarská národnost,
- z projevu vůle občana (prohlášení),
- z projevu vůle státu (v minulosti možnost odnětí občanství),
- z určení právní skutečnosti (v minulosti se jednalo například o vystěhování s úmyslem nevrátit se).

Význam státního občanství je všeobecně uznáván. Je vyjádřen ve výše uvedených mezinárodněprávních aktech. Rovněž Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 stanoví, že „každý má právo na státní příslušnost a nikdo nesmí být svévolně zbaven státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit“. To je třeba ovšem chápat nikoli jako právo na občanství nějakého státu, nýbrž právě jen jako podržet si získané občanství. Ovšem v LISTINĚ ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD je ustanovení, že „nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství“, tím je zákonodárce při úpravě způsobů pozbývání státního občanství omezen, neboť nemůže stanovit takový způsob, kde by k pozbytí občanství došlo proti vůli našeho občana.⁶⁷

⁶⁶ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 33.

⁶⁷ FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno, 2011, s. 33.

5.1 Prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky

Vzdát se státního občanství České republiky může pouze státní občan České republiky, který současně splňuje tři podmínky.⁶⁸

- a) trvale se zdržuje v cizině,
- b) není v České republice přihlášen k trvalému pobytu, a
- c) je zároveň státním občanem cizího státu, nebo žádá o nabytí cizího státního občanství a prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky činí v souvislosti s nabytím tohoto státního občanství.

K těmto podmínkám není zapotřebí uvádět podrobné důvody, když je zjevné, že jde především o opatření vedoucí k zabránění vzniku bezdomovectví občanů České republiky, tedy o jejich právní ochranu. Podmínka zdržování v cizině je naplněna faktickým pobytem prohašovatele v cizině, existence trvalého pobytu na území České republiky tedy úspěšnému učinění prohlášení nebrání. Před dosažením zletilosti by pak vůbec – s ohledem na nedostatek způsobilosti k právním úkonům – nemohla být řeč o učinění prohlášení. Rodiče mohou do svého prohlášení zahrnout i dítě, ale opět pouze za předpokladu, že i toto dítě je zároveň státním občanem cizího státu. Pokud chce dítě do svého prohlášení zahrnout pouze jeden z rodičů, musí doložit souhlas druhého rodiče se změnou státního občanství dítěte.⁶⁹

Prohlášení o vzdání státního občanství České republiky se činí před zastupitelským úřadem České republiky vykonávajícím působnost pro stát, ve kterém se prohašovatel trvale zdržuje, nebo pro stát, o jehož státní občanství prohašovatel žádá, anebo před krajským úřadem příslušným podle místa posledního trvalého pobytu na území České republiky nikdy neměl, je místně příslušným Úřadem městské části Praha 1. Zastupitelský úřad prohlášení spolu s předloženými doklady zašle příslušnému krajskému úřadu nejpozději do 15 dnů.⁷⁰

V praxi se většinou postupuje tak, že zastupitelský úřad má připraven tiskopis, který s prohašovatelem na místě vyplní – tento postup sice zákon o státním občanství výslovně nepředepisuje, avšak je praktický jak pro zastupitelský úřad, tak především pro prohašovatele, když veškeré případné nedostatky či nepochopení lze odstranit hned

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 20.

⁶⁹ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 230.

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 21.

na místě a prolašovatel se nemusí na čas „vzdát“ svých dokladů potřebných pro kladné vyřízení prohlášení. Zastupitelský úřad ověří údaje uvedené v prohlášení.⁷¹

Státní občanství České republiky se pozbývá dnem převzetí dokladu o pozbytí státního občanství České republiky prohlášením. Příslušný, krajský úřad o prohlášení rozhodne ve lhůtě 60 dnů od jeho obdržení. V případě, že byl prolašovateli vydán doklad o tom, že pozbude státní občanství České republiky, dojde k pozbytí státního občanství České republiky dnem, kdy prolašovatel doručí zastupitelskému úřadu nebo krajskému úřadu doklad o tom, že nabytí státní občanství cizího státu. Zastupitelský úřad o doručení dokladu o nabytí státního občanství cizího státu bezodkladně informuje příslušný krajský úřad. Na žádost vystaví krajský úřad prolašovateli doklad o pozbytí státního občanství České republiky prohlášením, ve kterém uvede, ke kterému datu k pozbytí státního občanství České republiky došlo. K pozbytí státního občanství České republiky dojde rovněž dnem, kdy je zastupitelskému úřadu nebo jinému státnímu orgánu České republiky doručeno oznámení orgánu cizího státu o tom, že státní občan České republiky nabytí cizí státní občanství bez ohledu na to, že prolašovatel doklad o nabytí cizího státního občanství zastupitelskému úřadu nedoručil.⁷²

Prohlášením o vzdání se státního občanství České republiky, stejně jako jakékoliv jiné prohlášení podle zákona o státním občanství, nepodléhá žádnému správnímu poplatku. Prohlášení o pozbytí státního občanství české republiky se vyhotovuje ve třech stejnopisech - zastupitelský úřad si jeden ponechá ve spise a dva zašle na Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra po obdržení dvou stejnopisů prohlášení zašle oznámení o pozbytí českého státního občanství prolašovatele krajskému úřadu příslušnému podle místa trvalého pobytu prolašovatele, případně na místo jeho posledního trvalého pobytu na území České republiky anebo na Úřad městské části Prahy 1 v případě, že prolašovatel trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměl.⁷³

⁷¹ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 231.

⁷² ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. *In Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 21 - 22.

⁷³ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 232.

Za den pozbytí státního občanství České republiky je považován den, kdy zastupitelský úřad prohlášení o vzdání se státního občanství České republiky přijal.⁷⁴

5.2 Nabytí cizího státního občanství na základě výslovného projevu vůle

V tomto případě jde o pozbytí státního občanství České republiky přímo ze zákona a správní úřady České republiky se o takovém pozbytí státního občanství České republiky dozvědí jen v případě, že o něm obdrží oznámení nebo se oněm dozvědí v rámci své úřední činnosti. I když osoba, která tímto způsobem pozbyla státní občanství České republiky, nemá podle zákona o státním občanství povinnost o této skutečnosti české správní úřady informovat, měla by vrátit doklady o státním občanství České republiky, neboť tyto se staly neplatnými. Úřad, který dané doklady obdrží, by je pak vždy měl odevzdat Ministerstvu vnitra k dalším opatřením (úprava údajů v informačním systému evidence obyvatel, evidence občanských průkazů, ústřední evidence osob, které pozbyly státní občanství české republiky). Tento způsob pozbytí státního občanství byl založen až zákonem o státním občanství, tj. s účinností od 1. 1. 1993 a dále uvedené tedy není možno vztahovat na fyzické osoby, které nabyly cizí státní občanství do 31. 12. 1992. Jak je zřejmé již z názvu samotného právního institutu, nabytí cizího státního občanství formou narození (narozením lze nabyt i více státních občanství zároveň) ztrátu státního občanství České republiky nezpůsobuje. To ostatně platí pro všechny formy nabytí cizího státního občanství, které jsou automatické tzn. zakládají státní občanství přímo ze zákona a nikoliv na základě výslovného projevu vůle – nemusí jít jen o narození, ale např. i o osvojení, určení otcovství, případně uzavření manželství. K pozbytí státního občanství České republiky tímto způsobem nedojde ani v případě, že došlo k nabytí cizího státního občanství, které má manžel nebo manželka fyzické osoby, která toto státní občanství nabývá, ale pouze za předpokladu, že toto manželství stále trvá.⁷⁵

⁷⁴ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 232.

⁷⁵ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 233.

Příslušný úřad podle místa trvalého pobytu dotčené fyzické osoby na území České republiky, případně zastupitelský úřad nebo Úřad městské části Praha po obdržení oznámení o pozbytí státního občanství fyzické osoby tuto skutečnost oznámí ohlašovně místa trvalého pobytu nebo posledního trvalého pobytu této fyzické osoby v České republice, Policii České republiky a územní vojenské správě, v případě, že jde o fyzickou osobu, která podléhala branné povinnosti a dále Ministerstvu vnitra.⁷⁶

⁷⁶ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 234.

6 Správní řízení o udělení státního občanství České republiky

Státní občané cizího státu s trvalým pobytem na území České republiky mají možnost nabýt státní občanství České republiky udělením. Žádost o udělení českého státního občanství mohou státní občané cizího státu nebo osoby bez státního občanství s trvalým pobytem na území České republiky. Státní občanství České republiky může Ministerstvo vnitra na žádost udělit pouze osobě (cizinci nebo osob bez státního občanství), která splňuje současně následující předpoklady.⁷⁷

6.1 Žadatel

Žadatel je osoba, která je integrována do společnosti České republiky zejména z hlediska rodinného, pracovního a sociálního. Neohrožuje bezpečnost státu jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví nebo majetkové hodnoty. Žadatelem o státní občanství může být pouze fyzická osoba, která nabyla způsobilosti samostatně jednat ve státoobčanských věcech tzn., od 18 let.⁷⁸ Manželé mohou podat žádost společně. Rodiče mohou do žádosti zahrnout i své dítě, mladší 18 let. Pokud žádost podává jeden z rodičů, druhý rodič musí k žádosti doložit souhlas, pokud nebyl zbaven rodičovských práv nebo způsobilosti k právním úkonům. Podmínky pro splnění udělení státního občanství České republiky.⁷⁹

6.1.1 Podmínky pro udělení občanství:⁸⁰

1. Žadatel má na území ČR povolen trvalý pobyt

- není – li občanem státu Evropské unie musí, mít trvalý pobyt nepřetržitě alespoň 5 let
- pokud je občanem státu Evropské unie, musí mít pobyt nepřetržitě alespoň 3 let, nebo má povolen trvalý pobyt po dobu, která společně s bezprostředně předcházejícím oprávněným pobytem na území České republiky dosahuje alespoň 10 let

⁷⁷ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

⁷⁸ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

⁷⁹ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 8.

⁸⁰ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

2. Žadatel se na území české republiky skutečně zdržuje

- musí prokázat, že se skutečně zdržuje na území České republiky alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu
- do doby se započítávají:
 - období nepřítomnosti, která nepřesáhla 2 po sobě jdoucí měsíce
 - období nepřítomnosti, která nepřesáhla 6 po sobě jdoucí měsíců ze závažného důvodu, zejména:
 - studium
 - těhotenství a narození dítěte
 - závažné onemocnění

3. Trestní bezúhonnost

- prokazuje žadatel, který je starší 15-ti let,

4. Znalost českého jazyka

- žadatel musí prokázat znalost českého jazyka, ale pokud studoval alespoň 3 roky základní, střední nebo vysokou školu, na které byl vyučovacím jazykem jazyk český, tak znalost českého jazyka prokazovat nemusí
- zkouška z českého jazyka se provádí u Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy
- za rovnocenné zkoušky se považují:
 - maturitní zkouška z českého jazyka

5. Znalost českých reálií

- žadatel musí prokázat znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-společenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky
- znalost českých reálií žadatel prokazovat nemusí, pokud:
 - studoval alespoň 3 roky základní, střední nebo vysokou školu, na které byl vyučovacím jazykem jazyk český

6. Povinnosti vyplývající z právních předpisů

- žadatel v posledních 3 letech neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z právních předpisů, které upravují
 - veřejné zdravotní pojištění
 - daně

- zaměstnanost
- důchodové pojištění
- sociální zabezpečení

7. Prokázání výše a zdroje příjmů

- podmínku musí splnit žadatel starší 18-ti let
- žadatel prokazuje a období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti:
 - výši a zdroje svých příjmů
 - bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny

8. Nezatěžování systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi

- žadatel prokazuje, že v posledních 3 letech předcházejících dni žádosti nezatěžoval systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi výrazně a bez vážných důvodů
- výrazným zatěžováním systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi se rozumí, že žadatel je převážně závislý na dávkách poskytovaných ze systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi

S podmínkami pro udělení státního občanství souhlasím, až na prokázání výše a zdroje příjmů. Mám pocit, že to úplně s udělením občanství nemá žádnou souvislost. Lidé právě chtějí občanství České republiky z důvodu lepších podmínek. Najít si zde lepší práci a vzdělání pokud jim to jejich země neumožňuje.

6.1.2 Dokumenty předkládané žadatelem ke krajskému úřadu:⁸¹

- a) platný průkaz totožnosti
 - Tyto doklady je potřeb přinést s sebou k ověření totožnosti státního občanství a trvalého pobytu
- b) žádost
 - Viz kapitola 6.2 - žádost
- c) životopis
 - zpracovaný volnou formou v českém jazyce
- d) rodný list, oddací list, doklad o vzniku registrovaného partnerství (pokud partner/ka vstoupila do manželství), úmrtí list (zemřelé/ho

⁸¹ *Státní občanství* [online]. Liberec : Správní odbor, 2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://spravni-odbor.kraj-lbc.cz/page1278/statni-obcanstvi>>.

manželky/a nebo partnerky/a), doklad o rozvodu manželství nebo rozhodnutí o zrušení partnerství

- e) doklad o absolvování zkoušky znalosti z českého jazyka, základní znalosti ústavního systému České republiky a základní orientace v kulturně – společenských, zeměpisných a historických realitách ČR
 - zkouška vykonaná – Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze
- f) výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad
 - vydaný příslušným soudem nebo správním orgánem cizího státu nebo jiný doklad prokazující bezúhonnost žadatele

Dále žadatel předkládá čestné prohlášení o bezúhonnosti, a to v případech, kdy se žadatel v posledních letech přede dnem podání žádosti zdržoval na území cizího státu po dobu kratší než 6 měsíců. Doklady nesmí být starší 6 měsíců.

6.1.3 Možné prominutí zákonných podmínek pro udělení českého státního občanství:⁸²

- 1) Splnění podmínky skutečného pobytu alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu, má – li žadatel na území České republiky povolen trvalý pobyt :
 - a) jeho manžel nebo partner, se kterým žije ve společné domácnosti, je státním občanem České republiky, nebo
 - b) je ke dni podání žádosti mladší 18 let,
- 2) splnění podmínky znalosti českého jazyka a základní znalosti ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně – společenských, zeměpisných a historických realitách české republiky z důvodů hodných zvláštního zřetele,
- 3) splnění podmínky nezatěžovat v posledních 3 letech předcházející dni podání žádosti systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi, z důvodu hodných zvláštního zřetele, jimiž he zejména skutečnost, že žadatel je bezdomovcem nebi mu byla udělena mezinárodní ochrana na území České republiky formou azylu nebo doplňkové ochrany,
- 4) splnění podmínky povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravující ch stup a pobyt cizinců na území České republiky, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanost, cla, odvody a

⁸² *Státní občanství* [online]. Liberec : Správní odbor, 2016 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://spravni-odbor.kraj-lbc.cz/page1278/statni-obcanstvi>>.

poplatky, vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území české republiky, nebo veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde – li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti, pokud žadatel odstranil způsobený škodlivý následek nebo učinil účinná opatření k jeho opatření,

5) Splnění podmínky povoleného trvalého pobytu (*po dobu alespoň 5 let, po dobu alespoň 3 let, jde – li o žadatele, který je občanem státu Evropské unie, nebo po dobu, která společně s bezprostředně předcházejícím oprávněným pobytem na území České republiky dosahuje alespoň 10 let*) tehdy, má – li žadatel na území České republiky povolen trvalý pobyt a:

- a. narodil se na území České republiky,
- b. byl státním občanem České republiky nebo České socialistické republiky, popřípadě do roku 1968 státním občanem Československé republiky nebo Československé socialistické republiky,
- c. alespoň jeden z jeho rodičů je státním občanem České republiky,
- d. byl po dosažení věku 18 let osvojen státním občanem České republiky,
- e. jeho manžel nebo registrovaný partner, se kterým žije ve společné domácnosti, je státním občanem České republiky
- f. má povolen trvalý pobyt na území České republiky z důvodů humanitárních, jiných důvodů hodných zvláštního zřetele, nebo pokud jejího pobyt na území v zájmu České republiky
- g. je ke dni podání žádosti mladší 18 let, nebo
- h. je bezdomovcem nebo mu byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu, pokud platnost rozhodnutí o udělení této formy mezinárodní ochrany trvá.

6.2 Žádost

Žádost musí být psaná podána písemně osobně u krajského úřadu příslušného podle místa trvalého pobytu žadatele na území České republiky. Z žádosti o udělení českého státního občanství musí být patrné, kdo ji podává tzn., (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu žadatele, popřípadě jinou adresu pro doručování, které věci se týká – o co žadatel žádá), datována a také je vhodné ji stručně odůvodnit. Z žádosti dále musí být patrné, zda a z jakých důvodů žadatel žádá o prominutí splnění podmínek pro udělení státního občanství České republiky.⁸³ Žádost je adresována Ministerstvu vnitra České republiky, odboru všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik. Ministerstvo vnitra si může žadatele předvolat k ústnímu jednání.⁸⁴

6.3 Pohovor

Krajský úřad, může žadatele předvolat k pohovoru. Pohovor ověřuje znalost českého jazyka. Pohovor může trvat nejdéle 30 minut. Žadatel prokazuje znalost českého jazyka, pokud je schopen plynně a jazykově správně reagovat na otázky vztahující se k běžným situacím denního života a umí ústně sdělit obsah textu z denního tisku. O výsledku pohovoru je učiněn zápis do spisu, který přiloží k žádosti pro potřeby pozdějšího řízení u Ministerstva vnitra. V celém tomto pohovoru a správním řízením je jednacím jazyk český.⁸⁵

6.4 Správní řízení

Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá.⁸⁶

Zahájení správního řízení je bezesporu jednou z nejdůležitějších fází celého rozhodovacího procesu. Je tedy logické, že s ním správní řád spojuje celou řadu důsledků. Především účastník je oprávněn realizovat svoje procesní oprávnění

⁸³ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

⁸⁴ *Státní občanství* [online]. Liberec : Správní odbor, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <http://spravni-odbor.kraj-lbc.cz/page1278/statni-obcanstvi>.

⁸⁵ KEJDOVÁ, K. *Proces udělování státního občanství*. Brno, 2006, s. 21.

⁸⁶ Česko. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 174, s. 4.

vyplývající z jeho postavení, správní orgán začíná činit úkony směřující k řádnému vyřízení dané věci, a to v zákonem stanovené lhůtě.⁸⁷

Zahájení správního řízení o udělení státního občanství začíná dnem, kdy je vyplněna žádost žadatelem u příslušného správního orgánu tedy v tomto případě u krajského úřadu, v místě trvalého pobytu, přičemž celou záležitost vyřizuje Ministerstvo vnitra České republiky.

Žádost se zásadně podává individuálně. Za dítě může podat individuální žádost jeho zákonný zástupce. Manželé však mohou podat společnou žádost o udělení státního občanství České republiky a rodiče mohou do své žádosti zahrnout i své dítě.⁸⁸

Ve výjimečných případech se ovšem může stát, že žádost se dostane ke správnímu orgánu, jemuž nenáleží a zároveň o tomto postupu uvědomit žadatele. Správní orgán, postupuje žádost pro svoji nepříslušnost formou usnesení, které se poznamená do spisu, a současně je povinen o postoupení informovat žadatele. Pokud je podmínka příslušnosti splněna, je řízení zahájeno dne, kdy správní orgán žádost obdržel. Není zde podstatné, kdy byla žádost dána k poštovní přepravě, ale kdy byla fyzicky doručena správnímu orgánu. O zahájeném správním řízení je správní orgán uvědomit všechny jemu známé účastníky správního řízení.⁸⁹

Krajský úřad poté vypracuje k žádosti své stanovisko, zajistí si stanovisko obecního úřadu obce, kde má žadatel trvalý pobyt, k předmětné žádosti. S oběma stanovisky, která obsahují poznatky úřadů k osobě žadatele (týkající se zejména dodržování obecně závazných právních předpisů, dále poznatků ohledně jeho platební morálky, občanského soužití atd.), a veškerými doklady a dosavadním spisem pak krajský úřad prostřednictvím Policie České republiky žádost postoupí Ministerstvu vnitra, a to nejpozději do 30 dnů od jejího podání. Policie České republiky připojí k žádosti ještě své stanovisko a řízení o žádosti o udělení státního občanství České republiky je pak zahájeno dnem, kdy žádost na Ministerstvo vnitra došla (určit lze dle razítka, kterým je žádost opatřena v podatelně Ministerstva vnitra).⁹⁰

⁸⁷ SKULOVÁ, S. a KOL. *Správní právo procesní*. Plzeň, 2012, s. 138 – 139.

⁸⁸ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 206 - 207.

⁸⁹ SKULOVÁ, S. a KOL. *Správní právo procesní*. Plzeň, 2012, s. 140.

⁹⁰ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 208 - 209.

Při podání žádosti o udělení státního občanství se mohou vyskytnout i některé problémy, zejména v případě, že k žádosti nejsou doloženy potřebné doklady. V takovém případě je třeba žadateli pomoci nedostatky odstranit na místě nebo j vyzvat k jejich odstranění a poskytnout mu k tomu přiměřenou lhůtu. Bude – li žadatel trvat na podání neúplné žádosti, je příslušný úřad povinen ji přijmout, přičemž žadatele poučí, že pokud ve stanovené lhůtě chybějící doklady nepředloží, bude neúplná žádost postoupena Ministerstvu vnitra, které podle § 64 správního řádu řízení o udělení státního občanství přeruší. Ministerstvo vnitra po přijetí žádosti a po ověření totožnosti žadatele, na základě předloženého průkazu o povolení trvalého pobytu, je s žadatelem vyplněn předepsaný dotazník a proveden pohovor za účelem ověření jeho znalostí českého jazyka, pohovor trvá nejdéle 30 minut a učiní se o něm záznam do spisu. V případech hodných zvláštního zřetele je možné prokázání znalostí českého jazyka prominout, přičemž znalost českého jazyka neprokazuje žadatel, který je nebo byl státním občanem Slovenské republiky. Pokud je žádáno o prominutí prokázání znalostí českého jazyka, jakož i o prominutí jakékoli jiné podmínky pro udělení státního občanství, je třeba to v žádosti výslovně s uvedením důvodu uvést. Poté úřad požádá o stanovisko obecní úřad podle místa trvalého pobytu žadatele. Po obdržení stanoviska obecního úřadu a po případném uplynutí lhůty, kterou žadateli stanovil k předložení chybějících dokladů zašle úřad spis, společně se svým stanoviskem, prostřednictvím příslušného oddělení cizinecké policie Ministerstvu vnitra, zákonem stanovená lhůta pro odeslání žádost je přitom 30 dnů od jejího podání. Spis, který následně obdrží ministerstvo vnitra, by měl tedy obsahovat:⁹¹

- žádost, včetně příp. Žádosti o prominutí některé z podmínek pro udělení státního občanství,
- dotazník k žádosti,
- všechny žadatelem předložené doklady, případně přípis o tom, že žadatel se stanovené lhůtě některý z dokladů nedoložil,
- stanovisko obecního úřadu, stanovisko krajského úřadu
- potvrzení oddělení cizinecké policie o délce trvalého pobytu žadatele na území České republiky, včetně stanoviska k dané žádosti,

Řízení o udělení státního občanství je specifickým správním řízením, které si vyžaduje důkladné posouzení osoby žadatele z hlediska zákonem stanovených podmínek pro udělení státního občanství. Neznamená to však, že rozhodující správní

⁹¹ KUČERA, V. *Státní občanství – komentář*. Praha, 2006, s. 84.

orgán - Ministerstvo vnitra (odbor všeobecné správy, oddělení státního občanství a matrik), může rozhodovat neomezeně dlouhou dobu. Právo plynoucí z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod na řádný a spravedlivý proces, zahrnuje nejen právo na spravedlivý způsob vedení procesu, ale také právo na to, aby věc byla projednána bez zbytečných průtahů, jak výslovně uvádí čl. 38 odst. 2 Listiny. Ohledně – li od roviny ústavněprávní zásady rychlosti řízení je pak vyjádřena v ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu, jež stanoví povinnost správního orgánu vyřizovat věci bez zbytečných průtahů, aniž je však pojem „bez zbytečných průtahů“ blíže specifikován. Ministerstvo vnitra vydá rozhodnutí o žádosti o udělení státního občanství ve lhůtě 90 dnů, která počíná běžet od doby, kdy žádost obdrží. Tímto okamžikem je totiž správní řízení považováno za zahájené a veškeré úkony učiněné žadatelem, jakož i příslušným krajským úřadem, případně jinými úřady před doručením žádosti Ministerstvu vnitra je tedy třeba považovat za úkony učiněné před zahájením řízení. Pokud dojde k přerušení řízení, např. z důvodu nutnosti doložení některého z dokladů stanovená lhůta pro vydání rozhodnutí neběží. Pokud je vydáno zamítavé rozhodnutí a následně podán rozklad, je třeba vyjít z obecné úpravy ve správním řádu (§71) a povinností ministra vnitra je tedy rozhodnutí o rozkladu. Ministerstvo vnitra se snaží 90 denní lhůtu pro rozhodnutí ve věci dodržovat a vyhovět tak nejen výše uvedeným vnitrostátním požadavkům, ale také některým požadavkům mezinárodním, plynoucím např. z Evropské úmluvy o lidských právech, která stanoví, že každý smluvní stát by měl zajistit, že žádosti týkající se státního občanství budou projednány či vyřízeny v rozumném čase (čl.10). Případy, kdy lhůta stanovená zákonem pro rozhodnutí je překročena, však nejsou neobvyklé, i když je jich méně než v minulosti.⁹²

Pokud se žádosti vyhová, vyhotoví se Listina o udělení státního občanství České republiky, kterou potom zašle příslušnému krajskému úřadu.⁹³

⁹² KUČERA, V. *Státní občanství – komentář*. Praha, 2006, s. 86 – 87.

⁹³ KUČERA, V. *Státní občanství – komentář*. Praha, 2006, s. 83.

6.4.1 Neudělení státního občanství České republiky

V případě zamítnutí žádosti o udělení státního občanství vydává Ministerstvo vnitra rozhodnutí o neudělení státního občanství, jež splňuje všechny náležitosti dané správním řádem. Jak můžeme vysledovat v rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu v Brně, velký důraz je kladen na řádné odůvodnění tohoto rozhodnutí, které bývalo v jistých případech vsutku nedostačující. Pokud bude rozhodnuto o neudělení státního občanství, znamená to, že žadatel nesplnil podmínky pro udělení občanství. Rozhodnutí vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a v odůvodnění správní orgán uvede, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.⁹⁴

Zde bych si dovolila soudní případ pí. Olhy M., proti Ministerstvu vnitra o udělení státního občanství.

Dne 17. 7. 2003 žalobkyně podala žádost o udělení státního občanství, k níž připojila požadované přílohy. V žádosti uvedla, že má ukrajinské státní občanství, že od roku 1996 žije společně s matkou v Praze a že trvalý pobyt v České republice má povolen od 23. 9. 1997. V době podání správní žaloby je studentkou vysoké školy, Českou republikou považuje za svůj domov a na Ukrajinu se již nehodlá vrátit (další blízká rodina žije rovněž v České republice). Součástí žádosti byl i výpis z rejstříku trestů, podle něhož nemá v rejstříku trestů záznam. Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 10. 3. 2004 nevyhovělo žádosti žalobkyně o udělení státního občanství. V odůvodnění uvedlo, že dle záznamů cizinecké policie pobývá žalobkyně na území České republiky od 18. 6. 1997, kdy jí byl společně s matkou povolen dlouhodobý pobyt ve V. Cizinecká policie nemá doklad o tom, že by žalobkyně měla povolen nějaký druh pobytu na území České republiky během školního roku 1996/1997, kdy navštěvovala základní školu v Praze. Žalobkyni i její matce byl povolen od 23. 9. 1997 trvalý pobyt v N. Na žádné z těchto adres se však žalobkyně nezdržovala, neboť nejméně do konce školního roku 1999 bydlela v Praze. Též na adresu současného trvalého pobytu v Praze, na níž se žalobkyně se svou matkou přehlásily dne 24. 2. 1999, se žalobkyně fakticky přestěhovala až po ukončení 9. třídy. Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínku pro udělení státního občanství České republiky dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství, neboť porušila povinnosti vyplývající z předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky tím, že se po určité část doby

⁹⁴ KEJDOVÁ, K. *Proces udělování státního občanství*. Brno, 2006, s. 30.

povoleného trvalého pobytu v České republice nezdržovala v místě trvalého pobytu. Správní orgán neshledal důvody pro prominutí této podmínky dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství. Status trvalého pobytu žalobkyni dle tvrzení žalovaného zajišťuje základní životní potřeby, a to i vzhledem k jejímu věku, obdobným způsobem jako státním občanům České republiky. Z těchto důvodů nebyl žalobkyni vydán příslib udělení státního občanství. Dne 5. 4. 2004 žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí rozklad, v němž nad rámec námitek uplatněných později v žalobě též namítala, že jí v době tvrzeného porušení pobytového režimu cizince bylo 13 let a byla v cizím prostředí plně odkázána na své rodiče, jež musela následovat. To je podle žalobkyně nepochybně důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 11 odst. 4 zákona o státním občanství.

Ministr vnitra dne 20. 7. 2004 rozklad zamítl. Žalobkyně totiž nesplňuje mj. podmínku pro udělení státního občanství dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství, tedy v minulosti porušila povinnosti vztahující se k pobytovému režimu cizince. I přes nízký věk žalobkyně ministr neshledal důvody zvláštního zřetele pro prominutí zákonné podmínky dle § 11 odst. 4 zákona o státním občanství. Žalobkyně toto rozhodnutí napadla žalobou dne 29. 9. 2004. Namítala v ní jeho nezákonnost mj. ve vztahu k hodnocení podmínky dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství. Toto ustanovení obsahuje formulaci „plní povinnosti“ vyplývající ze zákona o pobytu cizinců, ze zákonů o veřejném zdravotním pojištění, o sociálním zabezpečení a z daňových předpisů. Jedná se o přítomný čas, tedy porušení těchto předpisů v minulosti nemůže být podle žalobkyně překážkou pro udělení občanství. Žalovaný se s touto námitkou nevypořádal. Žalobkyně rovněž namítala, že žalovaný překročil meze správního uvážení, neboť zejména nepřihlédl k věku žalobkyně, ve kterém se měla dopustit porušení příslušných právních předpisů, a to s ohledem na otázku zavinění.

Dne 24. 2. 2005 Městský soud v Praze žalobu odmítl jako nepřijatelnou. Soud hodnotil přijetí do svazku státu, tedy udělení státního občanství cizinci, jako výraz výkonu státní suverenity, jenž náleží do sféry absolutního volného uvážení státu. Na udělení státního občanství není podle § 7 zákona o státním občanství právní nárok, není tu tedy ani veřejné subjektivní právo, o němž by mělo být rozhodováno. Rozhodnutí o nevyhovění žádosti tedy není rozhodnutím dle § 65 odst. 1 s. ř. s., jímž by se zakládala, měnila, rušila či závazně určovala práva žadatele o státní občanství. Takový úkon správního orgánu, který není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., je ze správního přezkoumání vyloučen.

Rozsudkem ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 As 31/2005-78, Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobkyně uvedené usnesení zdejšího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve zrušovacím rozsudku mj. připomněl, že při posuzování zákonných podmínek je žalovaný vázán obecnými ústavními principy, jako jsou zejména proporcionalita, rovnost, důstojnost, legitimní očekávání, právní jistota, předvídatelnost. Proporcionalita je pak tradičně pojímána jako soubor tří dílčích principů - principu způsobilosti a vhodnosti dosažení zamýšleného cíle, dále principu potřebnosti, tj. použití nejšetrnějšího možného prostředku, a konečně principu přiměřenosti v užším slova smyslu, podle něhož újma na příslušném právu nesmí být nepřiměřená zamýšlenému cíli. Ve vztahu k podmínce dle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o státním občanství to znamená, že nelze abstrahovat od závažnosti případného porušení povinností dle předpisů o pobytu cizinců a od okolností podstatných pro zhodnocení této závažnosti či vůbec nezohlednit zásadu proporcionality.⁹⁵

Městský soud v Praze zrušil rozhodnutí ministra vnitra ze dne 20. 7. 2004, jakož i rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 10. 3. 2004, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

⁹⁵ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2016, č. j. 2 As 31/2005-78

6.4.2 Udělení státního občanství České republiky

Pokud je žádost o udělení státního občanství vyřízena kladně, žadateli se vydá „Listina o udělení státního občanství České republiky“.

Státní občanství České republiky se nabývá dnem složení státoobčanského slibu. Při složení státoobčanského slibu je žadateli předána „Listina o udělení státního občanství České republiky“. Děti mladší 15 let státoobčanský slib neskládají. Dítě nabývá státní občanství České republiky udělením dnem, kdy jeho zákonný zástupce převezme „Listinu o udělení státního občanství České republiky pro dítě. Za udělení státního občanství České republiky se hradí správní poplatek ve výši 2000 Kč v případě dospělého žadatele, v případě nezletilého žadatele a žadatele, který je azylantem se hradí správní poplatek ve výši 500 Kč. Správní poplatek se hradí pouze v případě kladného vyřízení žádosti, tj. v případě vydání „Listiny o udělení státního občanství České republiky.“⁹⁶

Zde bych si dovolila použít soudní judikaturu IV.ÚS 586/99, nález Ústavního soudu ČR ze dne 8.3.2000 – Stát má nezadatelně právo rozhodnout, zda určité osobě občanství udělí, a pokud tak neučiní, neporušuje tím žádné právo zaručené Ústavou, ústavními zákony ani mezinárodní smlouvou ve smyslu čl. 10 Ústavy.

6A 94/2002, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4.9.2003 – Rozhodování o udělení státního občanství je sice nepochybně známe zvláštním typem řízení a ministerstvo při něm nehodnotí toliko splnění citovaných zákonných podmínek nýbrž může zvážit i hlediska další – zejména bezpečnostní.⁹⁷

Dle Vrchního soudu v Praze ze dne 29.12.1997 – Přijetí do svazku státu (udělení státního občanství) na žádost občana cizího státu je a také historicky od nejstarších dob vždy bylo výrazem státní suverenity. Je absolutně ve sféře volného uvážení státní výsosti, zda cizímu státnímu příslušníku bude občanství uděleno nebo ne. Tento princip je naprosto neměnný a nezpochybnitelný, z toho co bylo vyloženo, tedy vysvítá, že podmínky, které stanoví zákon pro udělení státního občanství, nemají ten právní význam, že by při jejich splnění (prominutí), muselo být státní občanství uděleno. Jejich

⁹⁶ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>>.

⁹⁷ KUČERA, V. *Státní občanství - komentář*. Praha, 2006. s. 72.

nesplnění (nebo prominutí jejich nesplnění), znamená, že takové osobě, vůbec, ani v absolutní volné úvaze, státní občanství České republiky udělit nelze.⁹⁸

6.4.3 Státoobčanský slib

Státoobčanský slib se skládá veřejně a slavnostním způsobem před ředitelem krajského úřadu, nebo před jím pověřenou osobou. Státoobčanský slib lze v případě důvodů hodných zvláštního zřetele složit v cizině před vedoucím zastupitelského úřadu nebo konzulárního úřadu České republiky, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem nebo před jím pověřenou osobou.⁹⁹

Státoobčanský slib zní: „**Slibuji na svou čest věrnost České republice. Slibuji, že budu dodržovat její Ústavu a ostatní zákony České republiky.**“

Státoobčanský slib skládá žadatel, který dosáhl věku 15 let, nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy mu byla výzva ke složení slibu doručena. Pokud slib v dané lhůtě nesloží, ministerstvo usnesením řízení zastaví a rozhodnutí o udělení státního občanství České republiky zruší.¹⁰⁰

6.5 Statistické údaje o udělení státního občanství

Zde si dovoluji uvést statistické údaje o státním občanství, které jsem získala od pí. Mgr. Kateřiny Uhrové z Ministerstva vnitra oddělení matrik a státního občanství.

Počet cizinců, kterým bylo uděleno státní občanství České republiky v letech 2006 – 2016 (včetně státních občanů Slovenské republiky)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cizincům uděleno státní občanství ČR	1560	1158	1190	1128	1088	1653	1565	2253	4915	2620	3897

Tabulka č. 1 – udělení státního občanství rok 2006 - 2016¹⁰¹

⁹⁸ KUČERA, V. *Státní občanství - komentář*. Praha, 2006. 288 s.73.

⁹⁹ *Udělení státního občanství České republiky* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

¹⁰⁰ ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 12.

¹⁰¹ Ministerstvo vnitra. Udělení státního občanství 2006 - 2016. In: *databáze Ministerstva vnitra ČR* [online]. PRAHA : 2017, [cit. 2017-02-02]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>.

V roce 2016 bylo uděleno státní občanství České republiky 3. 897 cizincům, z toho se jednalo ve 29 případech o osoby, kterým byla v České republice udělena ochrana formou azylu. Dále bylo vedle výše uvedeného, vyhověno 22 žádostem o udělení státního občanství české republiky podle § 28 zákona o státním občanství české republiky, kdy bylo české státní občanství uděleno nezletilým dětem, jejichž otec je státním občanem České republiky, matka je cizinkou bez trvalého pobytu na území, není občankou členského státu EU a otcovství k dítěti bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů.

V roce 2016 vydalo Ministerstvo vnitra 404 zamítavých rozhodnutí (v roce 2015 bylo zamítavých rozhodnutí 361). Proti zamítavému rozhodnutí podalo opravný prostředek (rozklad) 145 žadatelů, z toho ministr vyhověl 17 žadatelům.

V následující tabulce, porovnáme udělení českého státního občanství vybraných občanů jiné země. Porovnáme rok 2015 a 2016.

Země	2015	2016
Ukrajina	1052 osob	1426 osob
Rusko	317 osob	558 osob
Slovensko	110 osob	419 osob
Vietnam	270 osob	405 osob
Bělorusko	94 osob	131 osob

Tabulka č. 2 udělení státního občanství České republiky v roce 2015 a 2016¹⁰²

V předchozí tabulce můžeme vidět, že zájem o udělení českého státního občanství stále stoupá.

Za rok 2016 české státní občanství nabylo 5.549. Z toho 1.652 osob nabylo státní občanství prohlášením a 3.897 osob udělením.

Z hlediska mezinárodního srovnání patří Česká republika mezi nejméně štědré země v udělování státního občanství. Za období 2002 až 2013 se umístila na pátém místě od konce evropského žebříčku. V absolutních číslech bylo ve sledovaném období

¹⁰² Ministerstvo vnitra. Udělení státního občanství 2015 - 2016. In: *databáze Ministertstva vnitra ČR* [online]. PRAHA : 2017, [cit. 2017-02-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>>.

uděleno ve Velké Británii 77x více státních občanství oproti České republice, ale i v populačně srovnatelném Portugalsku téměř 6x více. Celkem bylo do roku 1999 uděleno státní občanství České republiky 54 608 osobám, z toho 46,6 % tvořili bývalá občané Slovenska a 15% osoby s původním státním občanstvím Ukrajiny. Z ostatních zemí podle původních státních příslušností žádná nepřekročila 4%. Uvedené dvě nejpočetnější skupiny bývalých cizinců mají však ve srovnaném období odlišný průběh. Zatímco počet žadatelů – Slováků, rok od roku klesá, protože naši sousedé využívali institut prohlášení již d začátku nového tisíciletí, počty Ukrajinců se každoročně zvyšují. Důvodem jsou rostoucí počty osob splňujících podmínku délky pobytu nutnou pro udělení občanství. Celkem 1,7% nabytých státních občanství patřilo osobám, kterým byl předtím udělen v České republice azyl. Jejich rozdělení souvisí se zeměmi, které patří nejčetnější v počtu přiznaných azylů. Nejvíce azylantů, kteří získali občanství České republiky, je z Běloruska (140) a tvoří čtvrtinu z celkového počtu nových občanů České republiky původem z Běloruska. V případě bývalých občanů Ruské federace 117 azylantů představuje 6%, u Arménie 112 azylantů 18% z Arménů, kteří získali občanství České republiky. Bezkonkurenčně největší podíl azylantů na nových občanech je u původem z Afghánistánu (56%).¹⁰³

6.6 Opravné prostředky

6.6.1 Rozklad

Proti rozhodnutí, které vydal ústřední správní řád, ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního řádu v prvním stupni, lze podat rozklad. O rozkladu rozhoduje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu (rozkladová komise). Rozkladová komise má 5 členů. Předsedu a ostatní členy rozkladové komise jmenuje ministr nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu.¹⁰⁴

Pokud to nevyklučuje povaha věci, platí pro řízení o rozkladu ustanovení o odvolání.

¹⁰³ CHYTIL, D. Cizinci v ČR. *Statistika & My*. 2016, č. 2, s. 24.

¹⁰⁴ Česko. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2004, částka 174, s. 88 – 89.

6.6.2 Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu

Základním a tradičním typem ochrany je žaloba proti nezákonnému rozhodnutí. Podat ji může ten, kdo tvrdí, že byl na svém právu zkrácen rozhodnutím správního orgánu. Žalobce se v těchto případech žalobou domáhá toho, aby takové rozhodnutí bylo zrušeno. Jednou ze základních podmínek žaloby je to, aby žalobce před tím, než se obrátí na soud, vyčerpal možnost podat řádný opravný prostředek ve správním řízení (zpravidla tedy odvolání nebo tzv. rozklad). Teprve poté, neuspěje-li s tímto opravným prostředkem, je jeho žaloba přípustná; musí být podána ve lhůtě zákonem stanovené, zpravidla do dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo doručeno zamítavé rozhodnutí o opravném prostředku. Správní žaloba musí splňovat zákonné náležitosti, aby o ní soud mohl jednat (§ 37 odst. 3 a § 71 s. ř. s.). Jednou z nejpodstatnějších je kromě správního označení napadeného rozhodnutí a uvedení toho, co má soud, také úplné a správné vymezení žalobních bodů, tj. uvedení toho, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce rozhodnutí za nezákonné. Žaloba, která nemá zákonné náležitosti a žalobce je přes výzvu soudu včas neodstraní, bude soudem odmítnuta. Žalobu je třeba podat u soudu, který je k jejímu projednání příslušný. Věcně příslušné v I. stupni jsou zásadně krajské. Místně příslušný je ten krajský soud, v jehož obvodu má sídlo správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal. Výsledkem řízení před soudem je rozsudek (o věci samé), jímž se buď žaloba zamítá anebo se napadené rozhodnutí zrušuje a věc se vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení.¹⁰⁵

Dle usnesení Nejvyššího správního soudu, který rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobců: **a) J. K., b) N. K.**, oba zastoupení Mgr. Leonidem Kushnarenkem, advokátem se sídlem Politických vězňů 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 9. 3. 2016, č. j. MV-189328-5/VS-2015, v řízení o návrhu Krajského soudu v Praze na určení místní příslušnosti rozhodl takto : *K řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 9. 3. 2016, č. j. MV-189328-5/VS-2015, je místně příslušný Městský soud v Praze.*¹⁰⁶

¹⁰⁵ *Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu* [online]. Praha : Nejvyšší správní soud, 2012 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravniho-organu/art/489?menu=309>>.

¹⁰⁶ Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. MV-189328-5/VS-2015

Podle mého názoru by zde měl rozhodovat Krajský soud neboť, osoba, která si žádá o udělení státního občanství, podává žádost vždy v místě svého trvalého bydliště a u příslušného krajského úřadu.

6.6.3 Kasační stížnost

Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jimž se účastník řízení, nebo osoba zúčastněná na řízení domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není – li dále stanoveno jinak.¹⁰⁷

Účastníkem řízení mohou být „Já“ jako stěžovatel, popřípadě další účastníci, kteří se zúčastnili předešlého řízení. Osoba, která se považuje za stěžovatele, musí být zastoupena advokátem. Zda - li, stěžovatele v řízení zastupuje osoba, která má vysokoškolské právnické vzdělání, které je vyžadováno pro advokacii, pak si stěžovatel nemusí hledat advokáta.

Stěžovatel podává kasační stížnost, proti rozhodnutí s kterým nesouhlasí, z jakých důvodů a v jakém rozsahu jej stěžovatel napadá. Samozřejmě nesmí chybět, údaj o doručení rozhodnutí tzn. (den, měsíc a rok).

Na základě usnesení Nejvyššího správního soudu, který rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. S. H.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 26. 11. 2013, č. j. MV-119942-4/VS-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2016, č. j. 11 A 2/2014 –40, **takto :**
kasační stížnost se odmítá, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 5000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.
S odůvodněným – Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 6. 2016, č. j. 11 A 2/2014 – 40, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 26. 11. 2013, č. j. MV-119942-4/VS-2013, kterým byl zamítnut rozklad stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 1. 8. 2013, č. j. VS-

¹⁰⁷ Česko. Zákon č. 150/2002 Sb. soudní řád správní. In *Sbirka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 61, s. 55.

2190/835.3/2-2002, jímž nebylo ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a ztrátě státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyhověno jeho žádosti o udělení státního občanství České republiky.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 11 A 2/2014-40

7 Prokázání státního občanství České republiky

V souvislosti se státním občanstvím je potřeba znát i doklady, kterými se člověk může prokázat. Doklady o prokázání státního občanství jsou: občanský průkaz, cestovní doklad, osvědčení a potvrzení o státním občanství - zjišťování státního občanství a vysvědčení o způsobilosti k uzavření manželství. Žádný jiný doklad se neuznává za prokázání svého občanství.

7.1 Občanský průkaz

Občanský průkaz je veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, případně jména, příjmení, rodné číslo, podobu a státního občanství, jakož i další údaje v ní zapsané podle zákona o občanských průkazech. V občanském průkazu se nesmějí provádět žádné zápisy, změny nebo opravy. Občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky.¹⁰⁹ Je zakázáno ponechávat a přijímat občanský průkaz jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky, pořizovat jakýmkoliv prostředky kopie občanského průkazu bez souhlasu občana, kterému byl občanský průkaz vydán, pokud zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.¹¹⁰

Žádost o občanský průkaz může občan osobně podat u kteréhokoliv obecního úřadu, obce s rozšířenou působností nebo matričního úřadu. Vydání prvního občanského průkazu – občanovi, který dosáhl 15 let věku, trvalý pobyt v ČR a který získal státní občanství.¹¹¹

Občanský průkaz se vyhotoví do 30 dnů ode dne předložení řádné vyplněné žádosti a potřebných dokladů příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. V této lhůtě by měl být nový občanský průkaz připraven pro občana k vyzvednutí. Občan je povinen převzít občanský průkaz osobně. Pokud si občan nemůže převzít občanský průkaz ze závažných důvodů osobně, zabezpečí předání občanského průkazu obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se občan zdržuje.¹¹² Platnost občanského průkazu je 5 let u občanů ve věku od

¹⁰⁹ ČESKO. Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 107, s. 2.

¹¹⁰ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 285

¹¹¹ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 293.

¹¹² ČESKO. Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 107, s. 79 - 80.

15 do 20 let, 10 let u občanů starších 20 let a 35 let, je – li občanský průkaz vydán občanu staršímu 70 let.¹¹³

7.1.1 Údaje zapisované do občanského průkazu

Občanský průkaz má povinné údaje, které se musejí zapisovat povinně a také nepovinné údaje, které v průkazu mít nemusíme.

Povinné údaje, které nesmí chybět, na občanském průkazu jsou: **jméno a příjmení** popřípadě dvě jména či dvě příjmení. Do občanského průkazu se nezapisují jména zkomolená, zdrobnělá či domácká. Pokud se podíváme na občanský průkaz a uvidíme zde dvě jména např. (Jaroslav František Novák) vždy pro nás platí, to první jméno v tomto případě Jaroslav. Příjmení zapisované do občanského průkazu se zpravidla zapisuje po rodičích případně po partnerovi. **Rodné číslo**, z kterého vyčteme, kdy se občan narodil a o jaké pohlaví se jedná. **Pohlaví** zda je občan muž či žena, ačkoliv můj názor je takový, že tato informace je v občanském průkazu zbytečná. V „občance“ se objevuje rodné číslo, ze kterého se pohlaví dá vyčíst. Dalším pro mě zbytečným povinným údajem je **rodinný stav či registrované partnerství**. Proč by měl, každý vědět jestli jsem vdaná (ženatý) nebo jestli jsem v registrovaném partnerství, to je každého občana soukromá věc. **Státní občanství** jedna z mála důležitých údajů, každý občan uvádí v průkazu jaké je národnosti a na jaký stát může být hrdý. **Adresa trvalého pobytu** občana v České republice, kterou si občan volí sám ze své dobrovolné vůle. Trvalý pobyt je i důležitý pro komunikaci s orgány veřejné správy. **Datum, místo a okres narození** – datum narození je důležité pro vydání občanského průkazu, jelikož první občanský průkaz se vydává v 15 letech. Místo a okres narození bych vyjádřila jako nepodstatný údaj, většina lidí se stejně odstěhuje ze svého místa narození a ani pro orgány veřejné správy bych řekla, že to není podstatný, odkud občan pochází, důležité je aktuální trvalé bydliště. A posledním povinným údajem je **doba platnosti, číslo a datum vydání občanského průkazu a označení úřadu, který jej vydal**.

Nepovinné údaje se zapisují jen žádost občana a to může být buď v případě, že bych chtěl mít v občanském průkazu svůj akademický titul nebo zapsané své dítě po dobu zletilosti, případně svého manžela/ku.

¹¹³ ČESKO. Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 107, s. 12 -13.

Dalšími údaji na průkaze je podpis. Vlastní rukou občana (písemně) vyjadřujeme své jméno a příjmení. A fotografie, která musí odpovídat zobrazované sobě při podání žádosti o vydání občanského průkazu. V tomto případě si myslím, že tyto dva údaje jsou důležité. V případě ztráty nemůže osoba, která průkaz najde se vydávat za osobu na průkaze, jelikož nebude odpovídat vzhledově a ani podpisem.

7.2 Cestovní doklad

Cestovní doklad je veřejná listina opravňující státního občana České republiky k překračování státních hranic České republiky přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána.¹¹⁴ Oprávnění držitele, k jeho vycestování do EU.

Cestovní pas má též povinné a nepovinné údaje jako občanský průkaz, které najdete v kapitole 7.1.1., s tím, že cestovní doklad u data a místa narození, zapisuje podle aktuálního stavu občanů narozených v cizině pouze kód státu narození a místo narození nezapisuje.

Žádost o vydání cestovního dokladu, doba platnosti a hranice 15 let je zcela stejná jako u občanského průkazu. Na rozdíl od občanského průkazu, který je jen jeden cestovní doklad můžeme rozlišovat ve více druzích.

Pokud bychom chtěli vycestovat do zahraničí jako diplomat nebo jako konzulární úředník použijeme **diplomatický pas**. U nás v České republice diplomatický pas vydává Ministerstvo zahraničních věcí například prezidentu republiky či poslanci. Samozřejmě, že se vydá i pro rodinné příslušníky, pro použití na zahraniční vyslání. Úředníci, kteří nejsou vysláni na zahraniční cestu tento pas nepotřebují. Další možností s vycestováním do zahraničí je **služební pas**, který vydává stejně jako u diplomatického pasu Ministerstvo vnitra a zahraničních věcí. Uplatnit ho může např. místopředseda Nejvyššího soudu nebo zaměstnanci ministerstva zahraničních věcí k cestám plnění pracovních úkolů v zahraničí. Služební pas se použije jen k vycestování do zahraničí po skončení pracovní cesty je držitel pasu odevzdat orgánu, který o vydání tohoto pasu požádal. **Cestovním průkazem** se prokazujeme jen minimálně. Má určitou časovou platnost a používá se při ztrátě cestovního dokladu.

¹¹⁴ ČESKO. Zákon č. 329/1999 Sb. o cestovních dokladech. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 107, s. 2.

V tomto případě zásadně nesouhlasím s pasem a ani se služebním, přijde mi to všechno stejné. Nevím, proč by měli vyšší správní orgány naší republiky mít na každou cestu do zahraničí jiný druh cestovního dokladu. Každý obyčejný občan, který jede na služební cestu do zahraničí, taky nemá žádné výhody jako například u diplomatického pasu, který umožňuje rychlejší vyjednání víza pro cestu. Každý občan by měl mít stejná práva, ať zastupuje naši zemi v úředních věcech nebo ne.

7.3 Osvědčení a potvrzení o státním občanství - zjišťování státního občanství

Osvědčení, případně potvrzení, o státním občanství České republiky jsou listiny, kterými se prokazuje stání občanství České republiky. V osvědčení příslušný krajský úřad (v Praze úřad městské části) konstatuje, že daná osoba je státním občanem České republiky. Potvrzení je vydáváno v případě, že bylo zjišťování státní občanství České republiky a jsou v něm uvedeny výsledky provedeného šetření. V osvědčení o státní občanství České republiky krajský úřad uvede, že určitá osoba je státním občanem České republiky, v potvrzení o státním občanství České republiky uvede, na základě jakého ustanovení a k jakému datu státní občanství České republiky fyzická osoba nabyla, popřípadě pozbyla. Potvrzení o státním občanství lze prokázat nejen současnou existencí státního občanství u určité osoby a způsob, jakým občanství České republiky nabyla. Žádost o vydání osvědčení či potvrzení o státním občanství České republiky může podat kterákoliv fyzická osoba, o jejíž státním občanství se jedná, a to nejdříve dnem, kdy nabude zletilosti. Za dítě podává žádost jeho zákonný zástupce. Žádost může podat i jiná osoba, která prokáže první zájem na zjištění státního občanství dotyčné osoby, a to například z titulu blízkého příbuzenského poměru k osobě, jejíž občanství je zjišťováno. Žádost o vydání osvědčení či potvrzení o státním občanství České republiky se podává u krajského úřadu (v Praze u úřadu městské části) nebo matričního úřadu. Pokud jsou, doklady vystavené orgány cizího státu musí být opatřeny náležitým vyšším ověřením, nestanoví – li mezinárodní smlouva jinak, a úředním překladem do českého jazyka, jsou – li vystaveny v cizím jazyce.¹¹⁵

¹¹⁵ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 251 -252.

Lhůta pro osvědčení nebo potvrzení o státním občanstvím činí 60 dnů od podání žádosti. Pokud není žádosti vyhověno, je třeba vydat zamítnuté rozhodnutí a následuje možnost opravných prostředků podle správního řádu. Odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky lze podat prostřednictvím úřadu, který rozhodnutí vydal, k Ministerstvu vnitra nebo k Magistrátu hlavního města Prahy. Osvědčení o státním občanství se prakticky vydává na počkání, jestliže žadatel s sebou přinese doklady, ze kterých je jeho občanství zřejmé. V ostatních případech je třeba hovořit o potvrzení o státním občanství České republiky. Shledá – li správní úřad, že žadatel o vystavení potvrzení o státním občanství není státním občanem České republiky, musí v dané věci vydat zamítavé rozhodnutí, proti kterému se lze odvolat k Ministerstvu vnitra.¹¹⁶

¹¹⁶ GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha, 2009, s. 252 - 253.

Závěr

Tématem bakalářské práce je „Získání státního občanství České republiky“, přičemž hlavní cíl práce je proces správního řízení o udělení (získání) státního občanství ČR, všechny podmínky, které musí splnit občan jiného státního občanství, pokud si zažádá o udělení českého občanství.

V hlavním cíli práce jsme řešily podmínky pro udělení státního občanství České republiky, kterých je osm (trvalý pobyt na území ČR, žadatel se na území ČR zdržuje, trestní bezúhonnost, znalost českého jazyka, českých reálií, povinnosti vyplývající z právních předpisů, prokázání výše a zdroje příjmů a nezatěžování systému státní sociální podpory). Já, osobně nesouhlasím s podmínkou o prokázání výše a zdroje příjmů. K čemu potřebuje správní orgán znát výši příjmu. Občan si chce zažádat o naše občanství z důvodu lepší práce, vzdělání nebo lepšího rodinného života. Lidé si nejvíce žádají o naše občanství z důvodu příjmu, jelikož jejich země není natolik finančně vyspělá a neumožňuje jim vydělat si tolik peněz, kolik by očekávali a kolik pro svoji rodinu potřebují.

S podmínkami o udělení státního občanství souvisí i jejich prominutí. Pokud chce občan naše občanství a jsou stanovené podmínky, nevidím důvod, proč by se měly promíjet. Pokud má občan jiné národnosti o naše občanství zájem, měl by prokázat našemu státu všechny podmínky, které jsou zákonem stanovené.

Ze statistických údajů o udělení státního občanství jsme zjistily, že od roku 2006 udělení státního občanství vzrůstá. Nejvíce státního občanství bylo uděleno roku 2014 a to 4 915. Porovnání roků 2015 a 2016 můžeme říci, že udělení státního občanství v roce 2016 se zvýšilo o čtvrtinu až půlku.

Nejvíce si o české občanství žádají Rusáci, Ukrajinci, Vietnamci a Bělorusové a co je nejvíce překvapující, tak to jsou naši sousedé Slováci. Ačkoliv vypadá, že naše země je k občanům o udělení našeho občanství štědrá, musím říci, že opak je pravdou. Česká republika za období roku 2002 – 2013 se umístila na pátém místě od konce evropského žebříčku. Dle mého názoru udělit za rok skoro 5 000 občanství je hodně. Navrhovala bych, naší legislativě omezit počet udělení státního občanství a to 1 000/rok. Co se týče žadatelů, tak bych udělovala co nejméně občanství rusákům a ukrajincům, ty naší zemi moc neprospívají. Nejvíce štědrá v udělování státního občanství je Velká Británie a Portugalsko. Největší podíl na našich nových občanech tvoří občané z Afghánistánu a Arménie.

Dle mého názoru bych do budoucna doporučila úplné zrušení možných prominutí podmínek pro udělení státního občanství, jelikož na prominutí některých z podmínek se nejvíce uděluje státní občanství a bere se to jako splnění. Kladla, bych velký důraz na český jazyk, kulturu, reálie a zeměpis.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. GRONWALDTOVÁ WAGNEROVÁ, P., MORÁVKOVÁ, J. *Statusové věci občanů*. Praha : Aspi, a. s., 2009. 564 s. ISBN 978-80-7357-447-5.
2. PAVLÍČEK, V., a KOL. *Ústavní právo a státověda. 1. díl Obecná státověda*. Praha : Leges, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7502-053-6.
3. FILIP, J. *Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva*. Brno : Václav Klemm, 2011. 330 s. ISBN 978-80-904083-7-1.
4. JURNÍKOVÁ, J. a KOL. *Správní právo- zvláštní část 6*. doplněné vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2009. 397 s. ISBN 978-80-210-4847-8.
5. EMMERT, F. *Dvojití občanství v českém právu*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2011. 125 s. ISBN 978-80-7400-284-7.
6. KUČERA, V. *Státní občanství - komentář*. Praha : Linde a. s., 2006. 288 s. ISBN 80-7201-625-3.
7. ČERNÝ, J., VALÁŠEK, M. *České státní občanství – ucelený výklad předpisů upravujících státní občanství České republiky v návaznosti na státní občanství ČSR, ČSSR a ČSFR*. Praha : Linde, 1996. 478 s. ISBN 80-7201-018-2.
8. FILIP, J., SVATOŇ, J., ZIMEK, J. *Základy státovědy*. Brno : Masarykova univerzita, 1994. 135s. ISBN 80-210-3023-2.
9. SKULOVÁ, S. a KOL. *Správní právo procesní*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012, 386 s. ISBN 978-80-7380-381-0.
10. KEJDOVÁ, K. *Proces udělování státního občanství*. Brno, 2006. Bakalářská práce. Právnická fakulta Univerzity Masarykovy, Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.
11. CHYTIL, D. Cizinci v ČR. *Statistika & My*. 2016, roč. 6, č. 2, s. 24. ISSN 1804 – 7149.

Elektronické zdroje

1. *Ministerstvo vnitra* – Udělení státního občanství České republiky [online]. 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>>.
2. *Nejvyšší správní soud* – Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu [online]. 2012 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.nssoud.cz/Zaloba-proti-rozhodnuti-spravnihoorganu/art/489?menu=309>>.
3. *Správní odbor* – Státní občanství [online]. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://spravni-odbor.kraj-lbc.cz/page1278/statni-obcanstvi>>.
4. *Portál veřejné správy* – Nabytí státního občanství prohlášením [online]. 2014 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z WWW: <<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/152/169/4329.html>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 183/2013 Sb. o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství české republiky). In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 77, s. 2 – 22. ISSN 1211 – 1244.
2. ČESKO. Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 107, s. 2, 79 - 80. Dostupný z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-328>>.
3. ČESKO. Zákon č. 329/1999 Sb. o cestovních dokladech. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1999, částka 107, s. 2. Dostupný z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=329~2F1999&part=&name=&rpp=15>>.
4. ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2004, částka 174, s. 85 - 86. Dostupný z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2004&part=&name=&rpp=15>>.
5. ČESKO. Zákon č. 150/2002 Sb. soudní řád správní. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online] 2002, částka 61, s. 55 - 57. Dostupný z WWW: <<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=150~2F2002&rpp=15#seznam>>.
6. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 11 A 2/2014-10
7. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. MV-189328-5/VS-2015
8. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2016, č. j. 2 As 31/2005-78

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- databáze Ministerstva vnitra České republiky – odboru matrik a státního občanství

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - udělení státního občanství České republiky rok 2006 – 2016

Tabulka č. 2 - udělení státního občanství České republiky rok 2015 – 2016

Přílohy

Dotazník k žádosti o udělení státního občanství

I.

1. Žadatel (žadatelka)

Jméno a příjmení, popřípadě rodné příjmení:

Datum a místo narození:

Rodné číslo, bylo-li přiděleno:

Žádal již v minulosti o státní občanství České republiky, kdy a kde:

Bydliště:

Další kontaktní údaje (telefon, email):

Vzdělání:

Rodinný stav:

Kdy a kde uzavřel(a) manželství, popřípadě kdy a kde bylo manželství rozvedeno:

Zaměstnání:

Podnikatelská činnost:

Měsíční příjem:

Finanční prostředky, ze kterých jsou v České republice zajišťovány žadatelovy životní potřeby a náklady:

Čerpání dávek státní sociální podpory a dávek v hmotné nouzi:

Disponuje žadatel příjmy ze zahraničí; případně jakými:

Spolková, případně jiná zájmová činnost žadatele v České republice:

2. Manžel (manželka)

Jméno a příjmení, popřípadě rodné příjmení

Datum a místo narození

Rodné číslo, bylo-li přiděleno

Zaměstnání

Podnikatelská činnost

Bydliště

Vzdělání

Státní občanství

Měsíční příjem

3. Děti

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

Rodné číslo, bylo-li přiděleno:

Bydliště:

Státní občanství:

Vykonává žadatel (žadatelka) vůči dítěti rodičovskou odpovědnost, nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti omezen, pozastaven, anebo je jejího výkonu zbaven

4. Dosavadní státní občanství žadatele (žadatelky)

Jak žadatel(ka) nabyl(a), popřípadě pozbyl(a) dosavadní státní občanství a jak je prokazuje:

Dosavadní státní občanství:

5. Pobyty na území České republiky

Od kdy se zdržuje na území České republiky:

Od kdy má povolen trvalý pobyt na území České republiky:

Pobyt před vstupem na území České republiky:

Průkaz k pobytu na území České republiky:

Cestovní doklad:

II.

Rodiče žadatele (žadatelky)

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

Rodné číslo, bylo-li přiděleno:

Státní občanství:

Bydliště:

Pobyt na území České republiky:

Žádali již v minulosti o státní občanství České republiky, kdy a kde:

Dne

.....

podpis oprávněné úřední osoby

.....

podpis žadatele (žadatelky)

otisk úředního razítka

Listina o udělení státního občanství České republiky

ČESKÁ REPUBLIKA
Ministerstvo vnitra

Č. j.

LISTINA
O UDĚLENÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ

Ministerstvo vnitra uděluje podle ustanovení
§ 11 a násl. zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky
a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky)

státní občanství České republiky

níže jmenovanému(é):

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

V Praze dne

otisk úředního razítka

*jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Nabytí státního občanství České republiky dne:

otisk úředního razítka

*jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby*

Číslo zúčtovatelného tiskopisu: A 000000

Doklad o pozbytí státního občanství České republiky

ČESKÁ REPUBLIKA

označení správního orgánu:

označení organizačního útvaru:

Č. j.

DOKLAD

vydaný podle § 40 odst. 7 písm. a) zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky)

O POZBYTÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

níže jmenovaný(á):

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

pozbyl(a) na základě prohlášení podle ustanovení
§ 40 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky
a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky)

státní občanství České republiky

V

dne

otisk úředního razítka

jméno, příjmení, funkce a podpis
oprávněné úřední osoby

K pozbytí státního občanství České republiky dochází dnem převzetí tohoto dokladu.

Číslo zúčtovatelného tiskopisu: L 000000

